

1 MAYIS 1988'de İş, Ekmek Özgürlük ve Barış için

1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü.

Her 1 Mayıs, dünya emekçilerinin baskı ve sömürüye karşı, işçi hakları, demokrasi ve barış için mücadelede bayrağını yükselttikleri, milyonlardan oluşan emek dünyasının bir biriyle kenetlendiği, dayanışma ve kardeşliğinin güçlendiği gündür.

Bu bir Mayıs'ta da işçi ve emekçiler dünyanın dört bir yanında alanlara çıkacak, birlik, mücadele ve dayanışma geleneklerini yaşatacaklar.

Türkiye'de ise, 1 Mayıs yasakları altında. Türkiye işçi sınıfının baskı ve sömürüye karşı dev gösterilerle sesini yükselttiği 1 Mayıs, 12 Eylül 1980'de yasak altına alınmış, işçilerin, emekçilerin özgür gösteri hakkı zincire vurulmak istenmiştir. Emegün gösteri hakkını yasaklayan 12 Eylül'ün devamlıları emeğe yönelik saldırılarını da sürdürüyorlar.

Bir yandan işçi ve emekçilerin sömürü ve sefaleti artar, ken teknelci patronların karları

katlanıyor. İşçi ve emekçilerin en küçük hak istemleri ise baskı ve zulümle bastırılmak isteniyor. Hükümet ve teknelci patronlar emekçilerin elini kolunu bağlayarak emek ve halk düşmanı politikalarını daha azgın sürdürmek istiyorlar. Bu nedenle, onlar, özgür demokratik bir çalışma yaşamının, sendikal hak ve özgürlüklerin, insan hakları ve demokrasinin de düşmanıdır.

Ancak, egemen güçler ne işçi ve emekçilerin ekmek ve hak mücadelesini engellemekle, ne de, işçi sınıfına 1 Mayıs'ı unutturabilirler.

Büyük NETAŞ greviyle bir kez daha ortaya çıkan işçi sınıfının mücadele geleneği, diktatörlük koşullarında tüm kısıtlamalara ve baskılara karşı hareket etmekte isteyen her kesime cesaret ve kararlılık taşıdı. Metal, deri, petro-kimya işkollarında işçiler zorlu koşullarda greve çıktılar. Bir çok fabrika ve işyerinde işçiler hakları için her yolla direnişe geçtiler. Görüldü ki, işçi sınıfının mücadelesi yokedilemez, birlik, mücadele ve dayanışma ruhu bas-

kı altında tutulamaz.

Artık, giderek daha çok emekçi hakları için harekete geçiyor, ekmek ve özgürlük istemini yükseltiyor. Geçtiğimiz ay Türk-İş'in ülke çapındaki yemek boykotuna aktif bir destek veren işçiler, Sakarya ve Adana mitinglerinde de binlerce kişilik katılımla seslerini duyurdular. Mitinglerde işçilerin yükselttiği "fiyatlara değil ücretlere zam", "çağdaş demokrasi istiyoruz", "İşçiler el ele genel greve" sloganları, emekçilerin işçi hakları ve demokrasi için mücadelede kararlı olduğunu gösteriyordu.

8 saatlik iş günü için müca-

deleye çıkan işçilerin 1 Mayıs sınıfın üzerinden yüz yılı aşkın bir zaman geçti. Türkiye'de işçiler artan baskı ve sömürü koşullarında özgür toplu sözleşme yürütmek için, grev hakkını eksiksiz kullanmak için mücadele ediyor. 1980'den bu yana ücretleri, sosyal hakları daha da yağmalanan işçiler, Özal hükümetinin işçi haklarına yönelik yeni saldırılarını durdurabilmek için, enflasyon ve hayat pahalılığına karşı ücret artışı için direniyor.

Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs 1988'i bu koşullarda karşılıyor.

Devamı 7. sayfada

Irak Kürdistanı'na karşı kimyasal silah

16 Mart günü, Saddam rejimince Irak Kürdistanı'na yönelik kanlı bir saldırıyla büyük bir katliam yaşandı. Kimyasal silahların kullanıldığı, Irak Kürdistanı'na yönelik bu saldırı sonucunda 5 bin kişi yaşamını yitirdi, 8 bin kişi de yaralandı.

Saddam rejiminin Irak Kürdistanı'ndaki sistemli saldırılarının bir parçası olan bu katliam, dünya kamuoyunda da nefretle karşılandı ve protesto edildi.

Konuyla ilgili yazımızı 5. sayfada bulabilirsiniz.

DEMOKRASİ KAZANACAK

"Biz tüketmezsek hiç üretmeyiz"

Artan hayat pahalılığı üst üste gelen zamlar yaşam koşullarını öylesine gerilettiki, emekçiler sürekli gerileyen gerçek ücretlerin toplu sözleşmelerde artırılması yönündeki çabaların sonuç vermemesi halinde başvuracakları yolu bu cümleyle ifade ettiler. Türk İş'in Sakarya ve Adana mitinglerinde yer alan bu pankartın hemen yanındaki "sözde demokrasiye hayır, çağdaş demokrasi istiyoruz" sözüyle de emekçiler, ekmek ile hak arasındaki kopmaz bağı, ekmek için demokrasi istemini somut bir biçimde dile getirdiler.

Artık, toplum yaşamında hiç bir alan yok ki, insanlar sorunlarını demokrasizlik ile bağlasınlar, demokrasi istemini haykırasınlar.

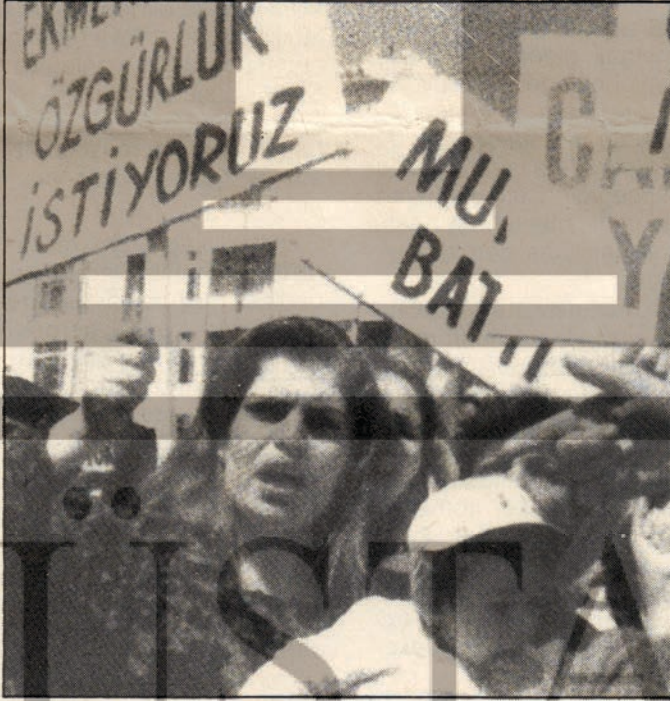
Nitekim, film sanatçıları ve kültür adamları da, uluslararası bir şenlik olan İstanbul Sinema Günleri'nde 5 filmin sansüre uğraması üzerine dayanamadılar ve haklı olarak sokağa çıktılar. Doğal ki, onlar tonlarca kitabın odun yakar gibi fırınlarda yakıldığı bir ülkede aydın olmanın gerektirdiği bir sorumlulukla davrandılar, ve özgür bir kültür sanat yaşamı özlemini dile getirdiler.

Bu ülkeye demokrasi ekmek kadar, su kadar gerekli. 12 Eylül'ün toplumun tüm alanlarında yarattığı korkunç tahribatın giderilmesinin, ülkenin kaderinin işbirlikçilerin elinden alınabilmesinin yolunu açabilmek içinde bundan başka da bir yol yoktur.

Şimdiki durumda, bir yanda "çağ atıyoruz" deyip çağ dışı yasakların devamsı ve uygulayıcısı güçler, diğer yanda bu demokrasi düşmanlarına karşı çağdaş bir demokrasiyi savunan güçler yer alıyor. Demokrasi düşmanları yasakçı, baskıcı zihniyetlerini ancak yalan demagojiye başvurarak savunabiliyorlar. 1 Mayıs'ı yasak altında tutmak için anti komünist gerekçelere başvurmak, diliyle, kültürüyle, gelenekleriyle koskoca bir halkı, Kürt halkını yok saymak, 21. yüzyıla dayandığımız

Devamı 7. sayfada

SOL BİRLİK

SAKARYA ve ADANA'DA İŞÇİLERİN YIGINSAL GÖSTERİLERİ

Türk İş Başkanlar Kurulu tarafından kararlaştırılan, işçilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve çalışma yaşamında sendikaların istediği yönde değişiklikler yapılması amaçlı eylemlere Türk-İş ve

Türkiye'de İnsan Hakları Sorununda Yeni Görüntüler

o Kızlık muayenesi yapılıyor

o Kitaplar toplatılıyor

o Filmler yasaklanıyor

illerici sol güçler ısrarla, bu ülkede demokrasi olmadı-

diğer sendikalara üye işçiler geniş destek veriyorlar. Ve Mart'taki ülke çapındaki yemek boykotu eyleminin ardından, Türk-İş'in Sakarya ve Adana mitinglerine binlerce işçi katıldı.

Sakarya mitinginde, "Sözde demokrasiye hayır, çağdaş demokrasi istiyoruz", "Fiyata değil ücrete zam istiyoruz", "Biz tüketmezsek hiç üretmeyiz", yazılı pankartlar taşıyan işçiler "İşçiler el ele genel greve", "Özal istifa" diye haykırdılar. Hayat pahalı-

Devamı 7. sayfada

ğını, ülkenin çağdışı yöntemlerle yönetildiğini, baskı ve zulüm sürdüğünü, açlık ve sefaletin arttığını, toplumun her alanında bir kültürsüzleştirme politikası yürütüldüğünü söylüyorlar. Bu konuda o kadar çarpıcı örnekler geliyor ki, Türkiye'de insan haklarının

Devamı 7. sayfada

EBU CİHAD KATLEDİLDİ

Filistin halkının seçkin evladı, Filistin kurtuluş hareketinin kurucularından, FKÖ yöneticisi Ebu Cihad İsrail siyonistlerince katledildi
(Yazısı 6. Sayfada)

Sovyetler Birliği'nin Ermenistan ve Azerbeycan Cumhuriyetlerinde gelişen olaylar bir süredir dünya kamuoyunun ilgisini topluyor. Konuyla ilgili, "Karabağ Sorunu ve Gerçekler" başlıklı yazımızı 4. sayfada bulabilirsiniz.

Afganistan ile Pakistan Arasında Tarihsel Anlaşma İmzaladı

15 Mayıstan itibaren 9 ay içinde Sovyet askeri birlikleri Afganistan'dan geri çekilecek

Altı yıldır süren görüşmelerden sonra Afganistan ve Pakistan arasında ilişkileri düzenleyen anlaşma 14 Nisan'da Cenevre'de imzalandı. Birleşmiş Milletler sarayında yapılan imza törenine, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar da katılarak bir konuşma yaptı. Anlaşmayı tarihsel bir anlaşma olarak niteleyen Cuellar, bölgesel sorunların çözümünde varılan noktaya büyük değer biçti. Anlaşmayı Afganistan ve Pakistan dışişleri bakanları imzalarken, garantör devletler olarak ABD Dışişleri Bakanı Shultz ile SSCB Dışişleri Bakanı Şevardnadze de imzaladılar.

Bilindiği gibi 1988 yılı başlarında SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov, Afganistan ile Pakistan arasında bir anlaşma sağlanırsa, Sovyet askeri birliklerinin geri çekilebileceğini

açıklamıştı. Bu gelişmenin ardından, B Marabolucusu, Diego Cordovez Şubat ayında anlaşmanın imzalanabilmesi için önemli pek çok belgenin hazır olduğunu açıkladı. Bu koşullarda Mart ayı başlarında Cenevre'de başlayan Afganistan-Pakistan görüşmelerinde Pakistan'ın tutumu nedeniyle çıkmaza girildi. Pakistan, anlaşma sağlanabilmesi için Afganistan'da yeni bir hükümetin kurulması koşulunu dayattı. Afganistan tarafından "içişlerine karışma" olarak nitelenen bu tutum görüşmelerin kesilmesine neden oldu. Ancak Gorbaçov'un herşeye rağmen askeri birlikleri geri çekeceklerini açıklaması ve Cordovez'in yapıcı arabuluculuğu ile görüşmeler yeniden başladı. Nitekim Nisan ayının ilk haftalarında Diego Cordovez anlaşmanın imzaya hazır olduklarının geri çekilebileceğini

Devamı 7. sayfada

Bugünkü Militarizmin Nükleer Boyutu

İnsanlığın 20. yüzyılın sonunda karşılaştığı sorunlar çok yönlü ve ağırdır. Ancak yine de bu sorunların en keskini, barış ve savaş, ya da somut formüle edersek militarizmin dizginlenmesi-dir.

Tarihte hiç bir zaman savaş hazırlıkları bu ölçüde ve bu yoğunlukta yürütülmemiştir. Barış zamanında, hiç bir zaman bu kadar insan silah altına alınmamış, askeri harcamalar bu boyutlara ulaşmamıştır. Ve politika hiç bu derecede askeri düşünceye tabi olmamıştır. Silahlanma ekonomide, bilimde, ideolojide ve kültürde hiç bir zaman bu derecede önemli bir rol oynamamıştır. Her şeyden önce son bir kaç on yılda toplumsal yaşamın militaristleşmesi eğiliminin sürekli güçlenmesi endişe vericidir. Bu eğilim kısa aralarla zayıflamakla birlikte, genel yönelimi ve dinamiği değişmemiştir.

Militarizm günümüzde her zamankinden daha fazla toplumsal yaşama girdi ve barış zamanlarında örneği olmayan bir etki kazandı. Bu açık çelişkinin doğaldır ki bir açıklaması vardır. Her ne kadar insanlar Hiroşima ve Nagazaki trajedisinden dehşete düşerek, savaş ve barış üzerine bakış açılarını değiştirmeye başladılarsa da, yine de bu dönüşümün gücü hemen bilince çıkmadı. Bunun nedeni bir ölçüde, tarihin en kanlı ve en yıkıcı savaşının sonuçlarında yatmaktadır. Bu savaş bir çok sarsıntı ve korkuları da birlikte getirmişti. Yüzbünlerce yaşamı alıp götürülen kanlı savaşlar, Stalingrad, Varşova ve Dresden gibi daha yüzlerce kentlinin yıkılması, milyonlarca insanın sistematik olarak öldürüldüğü dehşet verici faşist ölüm kampları. Bu nedenlerle ilk atom bombasının atılmasının gerçek anlamı o zaman açık değildi. Çünkü insanlık aylarca tarihteki bu son savaşın bitmesini umuduyla yaşıyordu ve BM'lerin böyle bir felaketin yinelenmesini önleyeceği umudunu taşıdı.

Ama bu umutların kaybolmaya başlamasıyla birlikte atom silahının şimdiye kadar olan görüşleri kuşkuyla düşürdüğü bir çok kişi tarafından farkedilemedi. Politika, askeri güce başvurmanın ve askeri güç tehdidinin, politikanın kabul edilebilir bir aracı olduğu yolundaki eski düşüncelere sıkı sıkıya sarıldılar. ABD'de ve diğer Batılı ülkelerde tüm savaş sonrası tarihi, militarist düşünceyi yeni gerekçelerle "değiştirerek" doldurma denemeleridir.

Nükleer silahların korkunç yıkım gücü, onların kullanılmasını otomatik olarak engeller şeklinde bir görüş kabul görüyor. Bu görüşe göre, nükleer silahın büyük gücü dikkatli bir davranışa yol açmakta ve böylelikle konvansiyonel silahların kullanıldığı tehlikeli bölgesel çatışmaların önlenmesine yardım etmektedir denilmektedir. Öyleyse deniyor nükleer silah kötü değil, bir lütuftur. 40 yıldan fazla bir süredir savaşsız yaşandıysa, nükleer silahlara teşekkür etmeliyiz.

Acaba gerçekten 40 yıldır "büyük" bir savaş olmamasını nükleer silahlara mı borçluyuz? Tarihte bu korkunç yıkım gücünden korkunun belirli bir rol oynadığı düşünülebilir. Ama bu korkunun barış için güvenilebilir ya da samsuz bir güvence olduğu kabul edilemez. Tarih bize, hükümetlerin, devlet adamlarının ve politikacıların her zaman yüksek düzeyde bir sağduyuya, gerçekçi bir tutuma ve basiretli bir yeteneğe sahip olmadıklarını göstermiştir. Nükleer savaş 40 yıldır hükümetlerin hikmetiyle değil, daha çok toplumun bu tavırlara direnişle ve basit rastlantılarla engellenebildi. 1962 yılındaki Karayip bunalımının bir felakete yol açmasını ne önleyebildi? Rastlantılar bir güvence sayılabilirler mi?

Bizi harekete geçiren şey, her şeyden önce gelecek 40 yılda ve daha sonraki 40 yılda nasıl savaşsız yaşayacağımızdır. Gelecek planlarını sadece geçmişte bir felaket olmadığı gerçe-

ğine temellendiremeyiz. Yaşlı ve hasta bir insan düşünün ve o doktora gitmek istemediğini şöyle açıklıyor: "70 yıldır doktora gitmeden yaşadım ve bir kere bile ölmedim. Gelecek 70 yılda da böyle yaşayacağım." Kuşkusuz yaşlı bir adamın kaderi başka, politika başka. Ama gerçekten büyük bir fark var mıdır? Bugün politikada da birçok kronik, eskinin koşullandırdığı hastalıklar vardır: Eskimiş ilkel, bir çok ülkede politik düşüncenin "katlaşmış" kulları, silah yarışının ve militarizmin kanser tümörleri.

Günümüzün trajedisidir: "Nükleer yıkım" mekanizması mükemmel örgütlü değildir. Ama bu mekanizma, arızalı bir bilgisayarla, bir askerin yanlışlığı ile veya kendi kontrolünü kaybetmiş bir politikacı tarafından devreye sokulabilir.

Başka bir yanlış düşünce de, nükleer silahların belli bir derecede konvansiyonel silah yarışını frenlediğidir, onları "değersizleştirdiğidir". Nükleer silahların ortadan kaldırılması, diğer alanlardaki silah yarışını büyük ölçüde keskinleştirecektir deniliyor. Bu teze katılmamamız. Çünkü ilk olarak, nükleer silahların ortaya çıkması, nükleer olmayan silah yarışını kesinlikle durdurmamıştır. Tersine arttırmıştır. İkinci olarak, günden gün nükleer ve konvansiyonel silahlar arasında bir sınır koymak, giderek daha küskünlü hale gelmektedir. Bir diğer yanlış düşünce de, nükleer silahlanma ile büyük paraların tasarruf edilebileceğidir. Çünkü konvansiyonel silahlanma daha çok harcama gerektirmektedir.

Konvansiyonel silahların ve silahlı kuvvetlerin pahalı olduğu doğrudur. ABD askeri bütçesinin %20'sini nükleer silahlara, geri kalanını da konvansiyonel silahlara harcamaktadır. Ama nükleer silahlar, konvansiyonel silahlardaki yarışını durdurmamıştır. Tersine keskinleştirdi. Çünkü zincirleme bir reaksiyon ortaya çıkardı. Bundan dolayı nükleer si-

lah yarışını durdurmak toplumu militarizmden kurtarmak sorununun anahtarıdır.

Militarizm kapitalizm tarafından yaratıldı ve yeniden üretildi. O kapitalist toplumda ve uluslararası alanda kendi sınıfsal işlevini görmektedir. Basit bir şekilde militarizm eşittir kapitalizmdir demek, militarizme karşı etkili bir mücadeleye yolunda bizi bir adım bile öteye götürmez. Çünkü bu eşitlemenin sonucu bizi, sosyalizmin dünya çapında zaferinden sonra militarizm ve savaş tehlikesi ortadan kaldırılabili düşüncesine götürür.

Bugün militarizm daha da karmaşık bir sorun haline geldi. Kurumları ve diğer bir çok toplumsal görünümle birlikte birlikte politik güç ve militarizmin varoluşu ve karakteri sınıfsal bağlamdadır. Ve belirli bir bağımsızlık kazanabilmektedir. Bugün militarizmin bu göreceli bağımsızlığı özellikle belirgindir. Militarizm sadece ekonomik ve "kurumsal" bir güç değildir. O aynı zamanda egemen sınıfın gruplaşmalarından oluşmuş bir politik güçtür. Burda sadece askersel sanayi kompleksi sözkonusu değildir. Militarizm politik olarak aşırı sağda durur ve geçmişi tekrar geri getirebilmek için de hiç bir zaman umudunu yitirmez.

Kapitalizm ilkesel olarak militarizm varolmadan varolabilir mi? Bu soruya hemen olumsuz yanıt verilemez. Şöyle düşünelim: 500 yıl önce sömürge imparatorluğunun parçalanması umutsuz gibi gözüküyor muydu?

Bugün kapitalizm militarizmden gönüllü olarak vazgeçmez. Bununla birlikte ekonomik ve politik gerçeklere uygun bir baskı uygulanırsa, toplumun geniş katmanları direnirse, sosyalist ülkeler akıllı bir politika ile emperyalizmi "oyunun kurallarına" uymaya zorlarsa gerçek bir umut vardır.

(Bu yazı G.A.Arbatov'un "Militarizm ve Günümüz Toplumu" başlıklı yazısından derlenmiştir.)

HASAN ŞERİF (TSİP)

By-Pass

Günlük basın, zamlardan bunalıp gazete fiyatlarını artırdığı gün Özal gazete kağıdı fiyatlarını artırdı. Durum oldukça ilginç ve Özal'ın sürekli zam politikası içinde özel bir anlamı var. Basını susturmak için alınmış politik kararın ekonomik çökertme yöntemiyle uygulanmasından başka bir şey değil bu.

Evet ama, basın patronlarının en büyüğü Erol Simavi (Hürriyet Gazetesi sahibi) büyük yankı yaratan bir tepkiyle Özal'ı basın düşmanı ilan etti ve ondaki basın düşmanlığını, Başbakan'ın bir süre önce Amerika'da geçirdiği By-Pass ameliyatına bağladı! Bu ameliyatı geçiren başka örnekler de veren Erol Simavi, iddiasını "bilimsel kanıtlarla" desteklemek için ünlü kalp cerrahlarının görüşlerini de aktardı. By-Pass ameliyatı sırasında insan beyni 15-20 dakika oksijensiz kalıyor, bunun sonucu olarak da hastada bazı davranış bozuklukları ortaya çıkıyormuş. Ünlü şadamları Kadir Has, Rahmi Koç ve Sabancı da By-Pass ameliyatı sonucu davranış bozukluklarına düşen hastalardanmış!

Oluş biteni By-Pass ameliyatı ile açıklayan formülün Türkiye'de ilgi ve heyecan uyandırıp destek bulması oldukça ilginç bir durumu yansıtır. Grev, gösteri, yürüyüş, miting gibi muhalefet biçimleri "tukaka" edilirken, Erol Simavi'nin "bilimsel açıklaması" pek çok kişiyi tatmin ediyor. Bu demektir ki, 12 Eylül'den bu yana toplum olarak çektiğimiz bunca sıkıntılardan temelinde yatan ne şu, ne de budur; By-Pass denen bir ameliyattır! Türkiye'nin en büyük ve öteki bütün büyükleri de katlayan iki holdingini yönetenler de By-Pass ameliyatı olduklarına göre, işçilerin, çalışan yoksul halk kitlelerinin sekiz yıldır çektiği ekonomik sıkıntıların ve aynı döneme damgasını vuran siyasal baskıların sebebi anlaşılabilir olmaktadır!

Egemen tarih kültürü de bu tür açıklamalara yatkın bulunduğu göre, Simavi'nin tepkisini anlamakta ve bunu neden böyle ifade ettiğini kavramakta zorluk çekmiyoruz. Kendisi bir kağıt patronu olduğuna göre, kağıt zammından "duygulanmış"; başka ürünlere her gün zam gelir ve ücret gelirleri her sene biraz daha gerilerken uygulanmak, her halde ülkenin en büyük basın patronuna düşmezdi!

Acaba öyle midir? Yani halkımızın çektiği sıkıntıların ve uğradığı baskıların sebebi By-Pass mıdır? Özal'daki basın düşmanlığı acaba onun demokrasi düşmanlığından, okumayan bir toplum yaratmaya dönük genel kültür politikasından, basını kendi amigosu olarak görmeye alışmışken şimdi aynı desteği aynı ölçüde alamamanın verdiği kudurganlıktan olamaz mı?

Erol Simavi'nin de mensubu bulunduğu sınıfın adamı Özal'ın, herkesi her durumda hoşnut kılması beklenemezdi. Nitekim Simavi, milyarlarca borca batan bir gazete patronunun mali bakımdan kurtarılmasını rica ettiği Özal'dan red cevabı alınca donup kaldığını kendisi itiraf etmekte, Özal'ın probleminin, kağıt zammından önceye, kendi sınıfının iç ilişkilerine dayandığını, ama demokrasi gibi, temel ekonomik politikalar gibi nedenlere dayanmadığını itiraf etmektedir.

Elbette başından beri Özal'ı desteklemiş bir basın patronunun, kendi şahsi çıkarlarından hareketle de olsa tepki göstermesinde olumsuz bir yan yoktur. Hiç yoktan iyidir. Tepkisini, basını "1. kuvvet" ilan ederek noktalandığına göre, gerisi gelecek demektir ya da gelmek zorundadır. Peki ya "2. kuvvet" kim olacaktır? Yoksa bu, Simavi'nin ima ettiği ve bu gazetenin izleyeceğideği tutumdan da anlaşıldığı gibi "ara rejim güçleri" midir? Simavi'nin kafasındaki muhalefet modeline göre halk "kaçınçılı kuvvet"tir?

Türkiye'yi yönetenler, deliler, By-Pass ameliyatı oldukları için akıl ve izandan yoksun kalmış hastalar değildir. Türkiye'de, ne yaptığını bilen bir rejim hüküm sürüyor, ama bu arada kendi sınıfından birilerinin nasırına da basıyor. Bu ayağına basılanların sorunudur! Halkın sorunu çok daha başkadır. Halkın öfkesi rejimdir ve halk By-Pass ameliyatı olmadan da öfke duyabilmektedir! Türkiye'nin durumu By-Pass'la örtülmeyecek kadar apaçık ortadadır.

barış hareketinin duyarlılığını koruduğunu, gerçek bir silahsızlanma için savaşımı sürdürmeye kararlı olduğunu gösterdi. Barış için mücadelenin boşuna olmadığını, tarihte ilk defa doğuda ve batıda nükleer füzelerin bir kısmının yok edilmesi aşamasına gelindiğini belirten barış hareketi sözcüleri, artık adım adım nükleer silahlardan arındırılmış bir dünyaya doğru yürünmesi gerektiğini vurguladı.

Bu nedenle nükleer füzelerin "modernize" edilmesi, SDI projesine, Paris ve Bonn arasında başlatılan askeri işbirliğine karşı mü-

cadelesinin süreceğini, silahlanmayı yeniden tırmandırmak isteyen her girişime karşı mücadelenin durmayacağı gösterdi.

Geçen Oster yürüyüşlerinden farklı olarak, bu yıl daha çok nükleer tehlikesinin, savaş tehlikesinin odak noktaları yürüyüşlerin başladığı veya son bulduğu yerler oldu. Füzeler, zehirli gaz depoları, askeri havaalanları vs. miting yerleri olarak seçildi.

F.Almanya'nın kuzeyinden güneyine kadar her yerde barış hareketi 3 gün boyunca silahsızlanma sürecinin durdurulmaması için taleplerini dile getirdi.

Geleneksel Paskalya yürüyüşleri yapıldı

Nisan ayı başında F. Almanya'nın bir çok bölgesinde ve Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde Paskalya tatilinin üç gününde "Oster yürüyüşleri" gerçekleştirildi.

F.Almanya'da bu yıl toplam 225 binin üzerinde barışseverin katıldığı Oster yürüyüşleri, barış hareketi için artık bir gelenek haline gelmiş bulunuyor.

Geleneksel Oster yürüyüşlerinin ilki 1958 yılında İngiltere'de gerçekleşti. Barışseverler Aldermaston füze üssüne yapılan yürüyüşle nükleer silahlara karşı protestolarını dile getiriyordu. 4 Nisan 1958 günü 10 bin barışseverin Aldermaston füze üssüne yürümesinden bu yana tam 30 yıl geçmiş bulunuyor.

Bu süre içinde F.Almanya'da yapılan Oster yürüyüşlerinin de görkemli bir geçmişi vardır. F.Almanya'da ilk Oster yürüyüşü 1961 yılında gerçekleştirildi. Hamburg'tan Bergenhohe-

deki füze talim meydanına yapılan bu ilk yürüyüşe, kötü hava koşullarına ve polis engellemelerine rağmen bin barış savaşçısı katıldı. Çok çeşitli politik güçlerin —sosyal demokratlardan, hristiyanlardan komünistlere kadar— birlik-

te hareket ettiği bu yürüyüşün sloganları "Varolmak veya yokolmak" ve "Bombayı hoşgörün" idi. Daha sonraki sene oluşturulan "Nükleer Silahlar Karşıtları Merkezi Ostermarsch Komitesi" 1961'den sonra yapılan yürüyüşlerin örgütlenmesi görevini aldı. Bu Komite açıkladığı bildiriye, Doğu ve Batı ülkelerini askeri alanda atom enerjisi kullanmaktan vazgeçmeye çağırıyordu. F.Alman Cumhuriyeti hükümetine de nükleer silahlardan vazgeçtiğini açıklaması için çağrı yapıyor ve böylece örnek bir girişimde bulunmasını talep ediyordu.

Oster yürüyüşleri, F.Al-

manya'da büyük bir ilgi gördü ve 1962 Oster Yürüyüşüne 23 binin üzerinde insan katıldı.

Bilindiği gibi bu dönem dünyada soğuk savaş rüzgarlarının hâlâ çok keskin estiği, F.Almanya'da revanşist Adenaur hükümetinin işbaşında olduğu bir dönemdi. Adenaur hükümeti, 2. Dünya Savaşı sonrasındaki gerçekleri kabullenmek istemiyor, Demokratik Almanya Cumhuriyeti ve doğu bölgelerinin kurtarılmasından söz ediyordu. Nükleer silahlanmaya yönelen Adenaur hükümetinin bu politikasından daha çok parlamento dışından muhalefet yükseldi. "Silahsızlanma İçin Kampanya" adı altında birleşen tanınmış yazarlar, sanatçılar, bilim adamları, din adamları, demokratik kitle örgütleri, sendikalar ve o zaman yasağ altında bulunan KDP barış hareketinin destekçisi ve yürütücü gücü idi-

ler.

Giderek artan bir ilgi görmeye başlayan Oster yürüyüşleri güçlenerek 1968 yılına kadar sürdü. 1968'de yapılan yürüyüşe 300 binin üzerinde insan katıldı. Bu tarihten sonra, dünya yumuşama sürecinin başlamasıyla birlikte Oster yürüyüşlerine 1982 yılına kadar ara verildi. 1979 yılı sonunda NATO'nun Batı Avrupa'ya yeni nükleer füzeler yerleştirmeye karar vermesi üzerine gelişen barış hareketi, "Ostermarsch" hareketini yeniden canlandıracak Oster yürüyüşleri 1982'den itibaren yeniden başladı.

1988 Oster yürüyüşünün ana belgisi "Kitleli kırım silahlarından arındırılmış bir dünya için!" idi. Barış hareketi, INF Anlaşması ile açılan silahsızlanma yolunu yeniden kapamak isteyenlere bu Oster yürüyüşü ile gerekli cevabı vermiş oldu.

1988 Oster yürüyüşleri,

Zam ve zulüm bütçesi kabul edildi

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1988 mali yılı bütçe görüşmelerinde "ilginç" tartışmalara sahne oldu. Muhalefet liderlerinin sönük eleştirilerini tam bir vurdumduymazlıkla dinleyen Özal, "Biz Meclis'e gelmesek de bunların ne söyleyeceğini biliyorduk" diyerek, "rakipsiz" olduğunu bir kez daha tekrarladı.

Bütçeyi "borç defteri" olarak niteleyen İnönü, 1988 bütçesini ciddiye almanın mümkün olmadığını, artan dış borçların dış politikada baskı unsuru olarak kullanılmasından kaygı duyduklarını söyledi.

Nüfusun yüzde 80'inin gelirin yüzde 49'unu, yüzde 20'sinin ise yüzde 56'sını aldığı gerçeğini vurgulayan, "Kore Modeli"nin Hitler ve Mussolini tarafından denendiğini ve onların da demokrat olmadığını söyleyen Demirel de Özal'a karşı muhalefeti gösterdi.

Bilindiği gibi 4 Şubat kararları ve uygulamaya konulan sıkı para politikası için umut verici sözler söylenmişti. Ama beklenen olmadı... Yüksek oranda zamlar birbirini izledi. Enflasyonun düşmesi beklentisi içinde olanlar, "üç rakamlı enflasyon"dan söz etmeye başladılar.

İhracat döviz girişlerindeki göreceli artış, pembe tablo çizilmesine yol açtı. Merkez bankasının hızlandırılmış kur ayarlamasının da katkısıyla, resmi döviz kuruyla "Tahtakale" arasındaki fark azaldı. İşçi dövizleri ve turizm gelirlerinin arttığı ve yeni bir döviz darboğazına girilmesinin sözkonusu olmadığı söylenerek umut aşılanmaya çalışıldı.

Özal hükümetinin 1988 bütçesinde ve 4 Şubat kararları olarak bilinen ekonomik paketinde kamu yatırımlarının yeri yok. Yüksek faizleri ve kararlar paketinin bütünü, özel sektörde de yatırımların

durması anlamına geliyor. Hükümet özel sektör patronlarına kemerleri sıkmaları, harcamaları kısımları için uyarıda bulunuyor. Onlar da bu uyarılara uygun davranıp işçi çıkarmaya başladılar. İş kazaları ve meslek hastalıkları konusunda Avrupa'da birinci, dünyada ikinci durumda olan Türkiye, işsizlik konusunda da zirveye doğru hızla ilerliyor.

Özal, "Kore Modeli"ne duyduğu özlemi bütçe görüşmelerinde bir kez daha dile getirdi. G.Kore'de demokrasinin, sendikal hakların olmadığı hatırlatıldığına, söylediklerini "yamalayama" çalıştı. Haftalık çalışma süresinin 56 saat olduğu, işçilerin sendikaların adını bile ağızlarına almalarının yasak olduğu Kore gibi bir ülkeyi Özal istiyor, buna özlem duyuyor.

1988 yılının ilk üç ayına ilişkin fiyat göstergeleri, enflasyon cephesindeki son durumu bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyor. DİE'nin Türkiye Tüketici Fiyatları Endeksi'ne göre, bu yıl

ın ilk üç ayında yüzde 20,1 artış gösteren fiyatların, son 12 aydaki artış oranı yüzde 69,8 olmuş. DİE'nin Toptan Eşya Fiyatları Endeksi'ne göre ise, bu artış yüzde 21,4, son 12 aylık artış ise, yüzde 65 olarak gerçekleşmiş.

İçinde bulunduğumuz yılın ilk üç ayında yüzde 21,4 artış gösteren toptan eşya fiyatlarının yılın diğer çeyreklerinde de bu tempoya artması halinde, yılbaşı-yılsonu artışının yüzde 120'ye yaklaşması kaçınılmaz olarak görülüyor. Aynı hesaba tüketim fiyatları için yaptığımızda da, yüzde 110'a yaklaşan bir rakam ortaya çıkıyor. Özal yönetiminin benimsediği yöntemle son üç aylık fiyat artış rakamları kullanılarak enflasyon hesabı yapıldığında, Türkiye'deki enflasyonun yüzde 100'ün hayli üstünde bir tempoya seyrettiği, Türkiye'nin Latin Amerika tipi bir hiper enflasyona (aşırı enflasyon) doğru hızla ilerlediği görülür.

Enflasyon hızının yüzde 70'lere dayanması, yıllık

borç ödemelerinin 7 milyar doları açması ve makro ekonomik dengelerin tümüyle bozulması üzerine, ekonomide yeniden IMF'nin "istikrar modeli"ne dönüş kararı alındı.

Merkez Bankası'nın finans çevrelerine verdiği 34 sayfalık raporun, IMF'ye verilen "niyet mektupları" niteliğinde olduğu belirtiliyor. İç talep daraltılarak, para arzı ve emisyon iyice kısılarak, ekonomi durgunluğa itilerek enflasyon önlenmeye çalışılıyor. Büyüme hızının yüzde 5'i aşmaması için her türlü önlem alınacak. Ve bu acı reçeteden emekçilere zam, zulüm ve işkenceden başkası düşmeyecek.

Cebimizdeki para seçimlerden bu yana yaklaşık olarak yarı yarıya eridi. Özal hükümetinin zamları 4 aydır üstümüzdekilerin üçte birini götürdü. Geçen aralık başındaki 100 bin liranın alım gücü, o dönemin 56 bin lirasına eşit duruma geldi. Bu süre içinde yapılan zamlar, dar ve sabit gelirli olanların cebindeki 100 bin liranın nasıl eritildiğini gösteriyor. Aralık ayında elindeki 100 bin lira ile Sümerbank'da alışveriş yapan bir vatandaş bir palto, bir takım elbise ve bir gömlek için toplam 68 bin lira ödüyor. Kalan 32 bin lira ile de temel beslenme maddelerinin bir bölümünü karşılıyordu. Bugün aynı vatandaş bir palto, bir takım elbise ve bir gömlek için yüzde 50'lik bir artışla, 68 bin yerine 102 bin lira ödemek zorunda. Aynı şekilde gıda maddelerindeki artış da vatandaş "daha tasarruflu olmaya" zorluyor. Dört ay önce 32 bin liraya aldığı yiyeceklere şu anda yüzde 29'luk bir artışla 42 bin lira ödemek zorunda.

Bütçe görüşmelerinde tartışılmasını diye olacak bir gün gecikmeyle açıklanan istatistiklere göre, enflasyon yüzde 70'lere dayandı. Bütçe yüzde 33 enflasyon oranına göre düzenlenmiş. bunun sonucunu anlamak için işçinin, emekçinin ekonomi öğrenmesini gerek yok. Toplusözleşmesinde yüzde 33 artış alıp, enflasyon yüzde 70 olduğunda başına nelerin geleceğini yaşıyarak öğreniyor.

Bu gerçekler söylendiğinde Özal demagoji ile kitleleri aldatmaya çalışıyor. Türkiye'nin "ucuz ülke" olduğunu, "çağ atladığını" söyleyerek, emekçileri aldatmaya çalışıyor.

Özal'ın göz boyama çabaları boşunadır. Özal'ın ekonomi politikasının sonuçlarını yaşayarak öğrenen emekçiler, rejimin niteliği ile IMF reçetelerine dayalı bu uygulamaların nasıl çakiştığını da görüyor. Zam ve zulüm rejimi kader değildir. Bu gidişe dur demenin yolu, geniş emekçi yığınların ekmek ve özgürlük mücadelesini güçlendirmekten geçer.

Ali TERZIOGLU (TİP)

KÜRT HALKININ VE KÜRTÇE DİLİNİN VARLIĞI YASAKLA YOK EDİLEMEZ

Türkiye'de Kürtçe diye bir dil konuşulmakta mıdır? Kürtçe konuşan, ana dili Kürtçe olan bir halk yaşamakta mıdır? Bu sorulara "hayır" cevabını vermek mümkün olmadığı gibi, bu iki sorunun yöneltildiği anlamsız karşılanacaktır.

Fakat 12 Eylül rejiminin Anayasasına ve yasalarına bakarsak, bu diktatörlük rejiminin politikasına, uygulamalarına bakarsak, ısrarla bu soruya "hayır" cevabını verdiğini, Kürt halkının varlığını, Kürtçenin ana dil olarak konuşulduğunu reddettiğini ve buna bağlı olarak da Kürt halkının ulusal demokratik haklarını reddettiğini hergün, hem de en acı uygulama ve sonuçlarıyla izliyoruz.

Dünyamızda yaşayan halkların, tek tek her insanın bir ana dili olduğu gerçeği gibi, ülkemizde de Kürtçeyi konuşan bir Kürt halkının varlığı toplumsal bir gerçektir. Tek tek kişilerin iradelerinden, istem ve niyetlerinden bağımsız olarak varolan bir olgudur. Toplumsal gerçeğe uymayan Anayasal düzenleme ve politikaların getirdiği acı sonuçlardan ve "kargaşa, anarşi ve terör" ortamından da bizzat bu gerçeği reddeden rejimin, politikanın sorumlu olacağı açıktır. Nitekim bunlar o "mantığın" sonuçlarıdır. Sorun, ilk başta yönelttiğimiz temel iki soruya verilmesi gereken "evet" cevabı ile çözülmenin olanaklarını da beraberinde getirecektir.

Aksi halde bu gerçeği, nesnel olguyu (Kürt halkının ve ana dilinin varlığını) reddetmek, cehaletin sınırları aşılmış, hem acı sonuçları, hem de bu sonuçlardan sorumlu olmanın koşullarını beraberinde getirir.

12 Eylül rejiminin mimarlarını ve uygulayıcılarını cahil olarak değerlendiremeyeceğimize göre, inkar edilemez bu gerçeği göz göre göre reddeden ve kendisi gibi düşünmeyi şiddetle kanun ve silah zoruyla susturmak isteyen zihniyetin asıl "ayırımci ve bölücü" olduğunu, "karanlık emellere" sahip olduğunu, "ülke çıkarlarına" hizmet etmediğini söylemekten başka seçene kalmıyor.

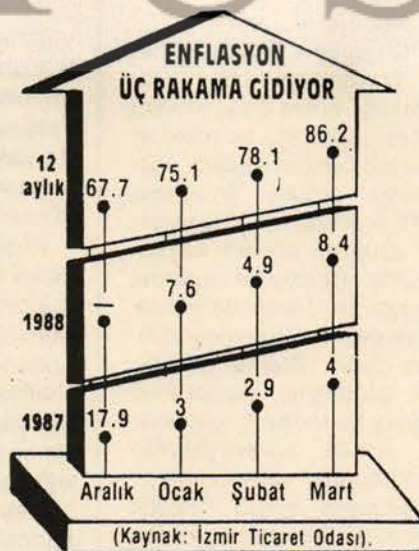
Kürtçe dilini yasalarla ve uygulamalarla yasak altına almak, Kürt halkının varlığını yok saymak ve böylece sorunu ortadan kaldırmak isteyenler kaçınılmaz olarak bu duruma düşerler. Kaldı ki, artık hükümet bile bu gerçeği reddedemez konulara gelmiştir. Ziyaretçileri ile Kürtçe izin verilmemesi ve diğer insanlık dışı uygulamalar nedeniyle Diyarbakır cezaevindeki tutuklu ve hükümlülerin direnişi bunu gösterdi. Direniş sonunda, ziyaret sırasında Kürtçe konuşulmasına izin verilmek zorunda kalmıştır. Ayrıca sorunun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde tartışılmaya başlandığı hatırlanacaktır. SOL BİRLİK'in 15 Şubat 1988 tarihli sayısında SHP milletvekili Mehmet Ali Eren'in konuşması ve sonuçlarına ilişkin yazılarda bu adımın önemi kapsamlı olarak değerlendirilmiştir.

Bu sorunun artık yok sayılamayacağı, gündemden kaldırılamayacağı gelişmelerle de doğrulanmaktadır. Diyarbakır askeri mahkemelerinde, sanıkların savunmalarını Kürtçe yapma istemleri, Meclis'e "Türkçe'den Başka Dillerle Yapılacak Yayınlar Hakkında Yasa"nın kaldırılması için bir yasa teklifi sunma hazırlığı bunu göstermektedir. Kürtçenin konuşulması ve kullanılmasını yasak altına alan, Milli Güvenlik Konseyi tarafından 19 Ekim 1983'te kabul edilen bu yasanın aşılması ve ortadan kaldırılması yönündeki her çaba büyük öneme sahiptir.

Ülkemizin toplumsal gerçeğini reddeden, Kürt halkının varlığını ve ana dilini reddeden bir toplumsal sistemin, bir rejimin, ve ideolojik-politik her görüşün toplumsal ilerlemeye engel olması, halkların barış içinde birarada yaşamasını ve eşit haklar temelinde dostluğunu dinamitlemesi, gerçek "bölücü ve ayırımci" işlev görmesi kaçınılmazdır. Bunun yarattığı derin acılar, o ülkenin bütünüdür, yani her bireyin, toplumsal politik hareketin sorunudur. Bu sorunu görmezden gelmek, hele bu sorunu zulüm ve baskı yöntemleriyle, militarist araçlarla çözülmesi girişimlerine duyarsız kalmak sorumluluğu da paylaşmak olacaktır.

Kalifiye işçilerin ülkelerine göre saat ücretleri kaç mark?

Ülke adı	Brüt saat ücreti	Yan ödemeler	Toplam saat ücreti
İsviçre	21.57	10.57	32.14
B.Almanya	17.02	14.40	31.42
ABD	21.12	7.92	29.04
Hollanda	15.03	11.80	26.83
Belçika	14.77	11.70	26.47
Japonya	19.79	5.54	25.33
Kanada	18.54	6.67	25.21
İtalya	11.93	11.69	23.62
Avusturya	11.94	11.22	23.16
Fransa	12.27	10.12	22.39
İngiltere	12.42	5.22	17.64
İspanya	10.61	6.42	17.03
Portekiz	9.15	4.07	13.22
Yunanistan	5.48	3.23	8.71
Tayvan	6.04	2.22	8.26
Singapur	5.83	1.78	7.61
Kore	4.79	1.99	6.78
Türkiye	1.33	0.53	1.86

Dört kişilik bir ailenin kahvaltı faturası

Ne ne kadar	1 Nisan 1987 (TL)	8 Nisan 1988 (TL)	Artış (%)
100 gr. peynir.....	200	393	96
100 gr. zeytin.....	240	400	67
50 gr. çay.....	90	135	50
1 ad. ekmek.....	100	150	50
2 ad. yumurta.....	110	170	54
1 litre süt.....	280	500	78
50 gr. margarin.....	45	76	69
25 gr. tereyağı.....	85	150	76
Toplam.....	1.150	1.974	72

KARABAĞ SORUNU VE GERÇEKLER

Şubat ayı sonlarında Sovyetler Birliğinin Ermenistan ve Azerbaycan Cumhuriyet'lerinde gelişen olaylar uzun bir süredir dünya kamuoyunun en çok tartışıldığı konulardan biri olmaya devam ediyor.

Bilindiği gibi olaylar SSCB'nin Karabağ özerk bölgesinin Azerbaycan Cumhuriyetinden alınıp Ermenistan Cumhuriyetine bağlanması isteğiyle gelişti, yer yer ölümlerle sonuçlanan gösteriler ve grevler biçimini aldı.

Sovyetler Birliğinde olaylara yolaçan sosyo-ekonomik, politik, psikolojik ve tarihsel nedenler tüm yönleriyle ele alınıp incelenirken; emperyalist propaganda, sanki Sovyetler Birliğinde "dev" gibi çözülmemiş bir ulusal sorun varmış gibi yanıltıcı ve olayları çarpıtarak "bulanık suda balık avlama, çabalarını yoğunlaştırdı.

Özellikle "Amerika'nın Sesi" ve BBC'nin başını çektiği kışkırtıcı haber ve yayınlar emperyalist ve gerici güçlerin niyetlerini açığa vurduğu gibi, özellikle Sovyetler Birliğinde yeniden yapılanma ve açıklık politikası ile gelişen önyargıların hızla yıkıldığı bir dönemde anti-sovyet militarist güçlerin Sovyetler Birliği'nde hangi güçlere dayanarak yayın yaptığını ortaya koyuyor.

Konuyla ilgili olarak Pravda'da bir yazı yer aldı. 21 Mart

tarihli Pravda'da "Duygular ve sağduyu" başlıklı yazı olayları geniş bir biçimde değerlendiren.

Yazıda özetle, olayların özellikle Karabağ özerk bölgesindeki Sovyet milletvekillerinin otonom bölgenin Azerbaycan'dan ayrılıp Ermenistan Cumhuriyetine bağlanması isteğiyle Ermenistan ve Azerbaycan Yüksek Sovyetlerine başvuruları ve sorunun SSCB Yüksek Sovyetinde görüşülmesinin istemeleriyle ortaya atıldığını, ancak sorunun hiçte basit olmadığını ve tarihsel kökleri de dahil sorunun 1918'lerden buyana birkaç kez gündeme geldiği belirtiliyor. Ancak son olayların farkının önceleri demokratik süreçler çerçevesini aşmayan olayların kısa bir sürede milliyetçi bir görünüm kazandığı; yer yer gerçek demokrasinin ihtiras ve duyguların ön plana çıktığı sokak demokrasisi ile değiştirilmek istendiği, ulusal ayrılıkların yapay olarak bu seferde demokratikleşme ve açıklık maskesine bürünerek körüklendiğini belirtiyor. Yazıda ayrıca, olayların böyle gelişmesinde parti örgütlerinin yığınlardan kopuk olmasının neden olduğu söyleniyor ve şöyle deniyor:

"Bu boşluğu kendilerine ulusun 'liderleri' görünümünü vermeye çalışan insanlar doldurmuş ve kişisel ihtiraslarını sözde halk iradesinin dile ge-

tirilmesi arkasında saklamışlardır."

Yine, 22 Mart tarihli Pravda'da "Perestroyka Durdurulamaz" başlıklı olarak yer alan TASS yorumu'nda ise, "Güçlüklerden utanmazca ve haince yararlanmaya ve pro vakatif amaçları için insanların duygularını kullanmaya hazır olan kişilerin varlığından "söz ediyor" ve şöyle belirtiliyor: "Bu insanlar birbirlerini "cumhuriyetin yöneticileri olmaya değer iyi politikacılar" olarak adlandırmaktadırlar. Ülke emekçiler emindirlerki, Sovyet Ermenistan'ı komünistleri

şanlı işçi sınıfı, aydınları ve gençleri bu sorumsuz unsurların peşinden gitmeyecektir. Perestroyka devam edecektir, en zor sorunları biz dostluk, barış ve sakinlik ortamında çözeceğiz. Perestroyka durdurulamaz."

Sorun Sovyetler Birliğinde açık bir biçimde, emperyalist güçlerin beklentilerinin dışında çok yönlü bir biçimde tartışılıyor. Bilindiği gibi, olaylardan önce SBKP MK Şubat Plenumunda "ulusal sorun" konusunda ayrı bir plenum toplaması karar altına alınmıştır.

Yüksek Sovyet Prezidyumu Karabağ sorununu görüştü

Yüksek Sovyet Prezidyumu Azerbaycan ve Ermenistan Sovyetlerinin başvurusu üzerine, 23 Mart Çarşamba günü, Nagorny-Karabağ olayları konusunda görüşmelerde bulunarak karar aldı. Bu soruna ilişkin, Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Andrej Gromyko, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mihail Gorbacov ve 15 Sovyet Cumhuriyeti temsilcisi söz aldılar.

Kararda, Azerbaycan ve Ermenistan Sovyetlerinde Nagorny Karabağ bölgesinden kaynaklanan durumun, bir bütün halinde çok uluslu birlik devletinin halkları arasındaki dostluğun pekişmesi ve

bu iki Cumhuriyet'in halkları arasındaki zedeleyici olduğu tesbit edildi. Karmaşık ulusal ve bölgesel sorunların devlet organlarına baskı yoluyla çözümlenmek istenmesinin kabul edilemez olduğu belirtildi.

Tek tek kişilerin, grupların ölümle neticelenen, canice tutumlarının mahkum edilmesinin karar altına alındığı belirtildi. Suçlulara, idari ve cezai yükümlülükler getirileceği dile getirildi.

Azerbaycan Halk Meclisi ve Ermenistan Sovyetlerine SSCB kardeş halklarının birliği ve dostluğu temelinde, Leninist ulusal politikanın

sarsılmaz ilkeleri ruhunda, yığmsal politik ve eğitici çalışmalar yoluyla iyileştirilmesi görevi verildi. Uluslar arasında gerginliğin nedenleri, esaslı ve çok yönlü araştırılmalıdır, bu nedenler, anında ortadan kaldırılmalıdır, denen kararda ayrıca, üretim kolektiflerinde ve eğitim kuruluşlarında sakin ve önyargısız bir havanın sağlanması isteniyor.

Cumhuriyet'in Yüksek Sovyet Başkanları'ndan, sosyalist yasallıkların ve kamu düzeninin sağlanması yönünde önlemler alınması, tüm uluslardan yurttaşların yasal

çıkartmalarının korunması ve istikrarsızlığa neden olan tutumların sorumlularının yargılanması istendi. Ve SSCB Bakanlar Kurulu, özerk Nagorny Karabağ bölgesinde ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimin acil sorunlarının çözümü doğrultusunda önlemler alıcı çalışmalar yapmakla görevlendirildi.

Yine Azerbaycan ve Ermenistan Sovyetlerinde yaşayan halkların yasal çıkarlarının korunması ve kamu düzenini yeniden sağlamak için gerekli önlemlerin alınması istemi, savcılığa ve SSCB İşçileri Bakanlığı'na iletildi.

Süleyman SELİM (TKEP)

DEVİRCİ KİTLE EYLEMİNİ YÜKSELTMEK İÇİN

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda toplumsal kıpırdanma artıyor. Bu kıpırdanmanın altı çizilmesi gereken iki önemli yönü vardır: İlk olarak, işçiler, öğrenciler, cezaevlerindeki devrimciler ve toplumun diğer ezilen kesimleri haklarını ararken, taleplerini dile getirirken belirgin bir şekilde yasa-dışı eylemlere başvuruyorlar. Yasal olarak hak aramanın, sesini duyurmanın yanı sıra, yasa-dışı eylemler de yapılıyor. Tenkısına uğrayan işçiler izinsiz gösteri yapıyorlar. Filistin halkının mücadelesiyle dayanışma içinde olan öğrenciler izinsiz gösteri yapıyorlar. Polis müdahale ediyor ve polise karşı koyarak eylemlerini sürdürmeye ardından da yakalanmamaya çalışıyorlar. Cezaevlerindeki devrimciler birisi bitip öteki başlayan açlık grevleri yaparken, dışardaki yakınları da onlarla dayanışma halinde izinsiz oturma eylemi, gösteri vb. yapıyorlar. Toplum 12 Eylül rejiminin içine sığmıyor. 12 Eylül'ün yasalını çiğneyerek hakkını aramaya, sesini duyurmaya yöneliyor.

İkinci olarak; Özal Hükümeti tam bir açmaz içindedir. Düne kadar hükümetin uyguladığı her türlü politikayı destekleyen sermaye grupları bile bugün sert eleştiriler yöneltmekte ve eyleme geçmekten söz etmektedir. Durdurulamayan enflasyon, büyüyen dış ödemeler dengesi açığı, ödenemez duruma gelen dış borçlar, batık krediler; bunlara ek olarak halk kitlelerindeki kıpırdanışlar, teknelci sermayeyi yeni hükümet arayışlarına yöneltmektedir. Ancak görünürde yakın geleceğin yeni hükümetini kurabilecek bir parti veya partiler koalisyonu da yoktur. Burjuva muhalefet partilerinin tümü halkın gözündeki güvenilirliklerini ciddi olarak yitirmişlerdir. Bu durum ülkenin gündeminde yakın gelecekte, ekonomik ve siyasi krizin yanı sıra, siyasi krizin de bulunacağını göstermektedir.

Yaz aylarında geniş bir işçi kitlelerini ilgilendiren toplu sözleşme görüşmeleri ve büyük ihtimalle yeni grevler gündeme gelecektir. Sonbahardaki yerel seçimler öncesinde hem rejimin kendi içindeki ve hem de emekçi halka rejim arasındaki çelişkiler keskinleşmeye yönelecektir. Yeni yasal ve yasa-dışı eylemlerin gelişmesi için daha uygun bir ortam oluşacaktır.

Türkiye ve T. Kürdistanı'nda devrimci bir durum malyalanmaktadır. Bu durumu geliştirmek, tırmandırmak, faşizmden ve teknelciliğin durumu kurtarma manevralarını boşa çıkartmak komünistlerin ve tüm devrimcilerin karşısında önemli bir görev olarak duruyor. Bu durumda yakalanması gereken ana halka; devrimci kitle eyleminin yükseltilmesidir. İşçi sınıfının eylemleri bu yükselişte belirleyici olacaktır.

Faşizmin ve teknelciliğin 12 Eylül rejiminden kimi tavizler vererek, yasalarda kısmi bazı değişiklikler yaparak ortamı yumuşatmak, "artık demokrasiye tam olarak döndüğü izlenimini vermek" ve bu yöntemlerle birlikte kullanılan çeşitli baskı uygulamalarıyla emekçi halkı geriletmek yönelimini boşa çıkartmak ancak devrimci kitle eyleminin geliştirilmesiyle mümkündür. İşçi sınıfı ve emekçi halk; faşizme ve burjuva muhalefete karşı, kendi eylemini geliştirerek kendi alternatifini ortaya koymalıdır.

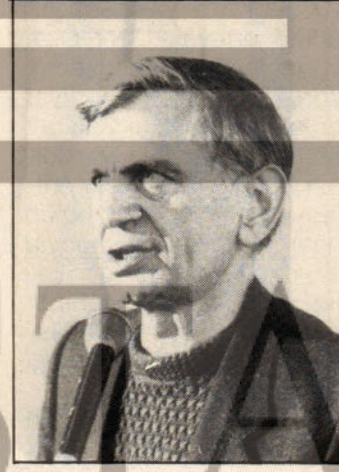
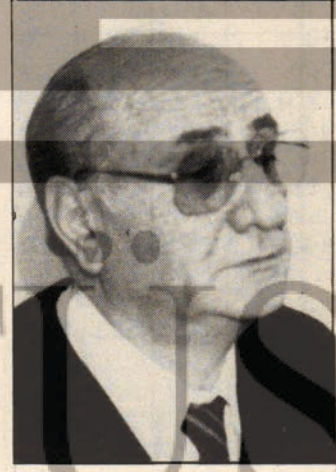
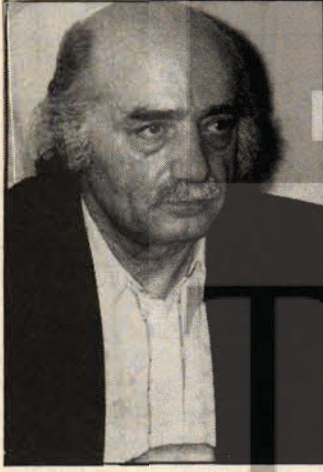
Devrimci kitle eyleminin yükseltilmesi, emekçi halk içindeki tüm devrimci akımların yakın işbirliğini gerektirmektedir. Ancak gerçeği söylemek, hayalci olmamak gerekiyor. Geniş bir işbirliği bugünün koşullarında mümkün gözüküyor. Devrimci hareket içinde çok değişik düşünceler, yönelimler ve buna uygun olarak da saflaşmalar var. Ancak son gelişmelerin de gösterdiği gibi bu durum, işçi sınıfını ve emekçi halkı doğrudan ilgilendiren kimi olaylarda birlikte davranmayı engellemiyor, engellememesi gerekiyor. Bu yıl 1 Mayıs'ı alanlarda kutlamak amacıyla Türkiye'de yapılan geniş kapsamlı çağrı du bunu göstermektedir.

Politik Göçmenlerin Köln Toplantısı

Yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan politik göçmenler, 20 Mart günü F.A. Almanya'nın Köln kentinde yaptıkları toplantıda, yurda dönüş ve yurttışık hakkını tartıştılar. Tektaş Ağaoğlu, Dursun Akçam, Bayram Ayaz, Yalçın Cerit, Sümeyra Çakır, Kemal Daysal, Melike Demirağ, Engin Erkiner, Bahtiyar Erkul, Gültekin Gazioğlu, Süleyman Kirteke, Doğan Özgüden, Demir Özlü, Ömer Polat, Orhan Silier, Müslüm Şahin, Yücel Top, Selahattin Uyar, Yücel Yeşilgöz ve Şanar Yurdatan'ın çağrısıyla yapılan toplantıda sözalan konuşmacılar, sorunu değişik boyutlarıyla ele alan konuşmalar yaptılar. Toplantı sonunda, politik göçmenlerin yurda dönüşü için sistemli ve örgütlü bir çalışmayı gerçekleştirmek üzere "Politik Mülteciler Dayanışma ve Eşgüdüm Komitesi" oluşturuldu.

Bu kurulun, çağrıcılar kuruluna ek olarak İlkyaz Demir, Gönül Dinçer, Zülal Kılıç, Zeki Kılıç ve Murat Tokmak'ın katılımıyla genişletilmesi ve kurul adına işleri yürütmekle görevlendirilen sekreteryanın, Bayram Ayaz, Dursun Akçam, Gönül Dinçer, Bahtiyar Erkul, Gültekin Gazioğlu, Zülal Kılıç, Zeki Kılıç, Süleyman Kirteke ve Doğan Özgüden den oluşturulması ve toplantıya katılanların ortak görüşlerini içeren bir açıklamanın yapılması da kararlaştırıldı.

"Politik mültecilerin yurda dönüşü için mücadele, Türkiye'de 1) İşkencelere son verilmesi ve işkencecilerden hesap sorulması 2) Gözaltı

Politik göçmenlerin Köln toplantısında Bahtiyar Erkul, Dursun Akçam ve Gültekin Gazioğlu yönetti

ve tutukluluk süresinin uluslararası ölçülere uygun bir duruma getirilmesi 3) Avukat ve yakınlarla serbestçe görüşme 4) Antidemokratik bir iktidar tarafından açılmış tüm soruşturma ve politik davaların durdurulması 5) Tüm politik tutuklu ve hükümlülere özgürlük 6) 1982 Anayasası'nın ve başta Ceza Yasası, Pasaport Yasası olmak üzere antidemokratik yasa ve yasa maddelerinin iptali 7) Kürt halkı üzerindeki özel baskı ve uygulamalarına son verilmesi için yürütülen mücadeleye yakından bağlıdır." denilen sözkonusu açıklamada "Politik mülteciler dayanışma ve eşgüdüm çalışması, çeşitli politik parti ve grupların ve tek tek kişilerin Türkiye'ye dönüşleri ve eylemlerinin yorumlanmasını, bu konularda şu ya da bu yönde ortak bir değerlendirme yapılmasını kendi alanının dışında görmekteyiz? Bu çalışma zamanlaması ve biçimi ne olursa olsun bir bütün olarak politik

mültecilerin dönüşünü kolaylaştırabilecek işlevlerin yerine getirilmesine çaba gösterecektir." deniliyor.

Politik göçmenlerin bu yönde çabalarının ardından, İnsan Hakları Derneği de konuyla ilgili bir çalışma başlattı. Bir basın toplantısı yapan İHD Genel Başkanı Nevzat Helvacı, "İşkence ve kötü davranış yasağına ilişkin uluslararası sözleşmeleri imzalayan ya da onaylayan Türkiye'nin yurda dönmek isteyenlerin sorgulama güvenliği ve anayasal ve uluslararası yükümlülüğü gereği adil yargılanmalarını sağlamak ödevdir." dedi ve bu amaçla bir komite oluşturulduğunu söyledi. Komitede şu isimler bulunuyor: Prof. Dr. Hüsnü Gökse, Prof. Dr. Çetin Özek, Prof. Dr. Rona Aybay, Prof. Dr. Sadun Aren, Emekli Büyükelçi Mahmut Dikerdem, Doç. Dr. Nurkut İnan, Dr. Muzafer Sencer, Avukat Halit Çelenk, Avukat Güney Dinç, Avukat Turgut Kazan ve ya-

zar Aziz Nesin.

Öte yandan, "Politik mülteciler Dayanışma ve Eşgüdüm Komitesi" adına İnsan Hakları Genel Başkanına bir mektup yollayan Dursun Akçam, sözkonusu girişim nedeniyle İHD'yi kutladı ve "Mücadelemiz uzun bir dönem kapsayacaktır. Türkiye'de özgürce, uygarca bir düzen, demokratik gerçek bir düzen kuruluncaya değin ülkemiz demokrasi güçleriyle, uluslararası çağdaş kuruluşlarla dayanışma içinde çalışmalarımızı sürdüreceğiz" diye belirtti.

Mektupta ayrıca, "Politik Mülteciler Dayanışma ve Eşgüdüm Komitesi" çalışmalarını hakkında bilgi verilerek, "Komite, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, Birleşmiş Milletler Mülteciler Komisyonu, Uluslararası Af Örgütü, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Hür Sendikalar Konfederasyonu, Uluslararası Hukukçular Birliği vb kuruluşlarla sürekli ilişkiler içinde olacaktır" deniyor.

Irak Kürdistanı'na karşı kimyasal silah:

Baas rejimi barbarlıkta sınır tanımıyor

Kanlı Baas diktatörlüğüne ait savaş uçakları 16 Mart 1988 günü Irak Kürdistanı'nın Halepçe kasabasını kimyasal silahlarla bombaladı. Bombalama sonucu 5 bin kişi yaşamını yitirdi, 8 bin kişi de yaralandı. Dünya basını, radyo ve televizyonları günlerce bu katliama ait haber, görüntü ve fotoğraflara yer verdi, onu tartıştı. Zamanla ölü sayısının daha da artacağı, çok sayıda kişinin ise sakat kalacağı açıktır.

Diğer taraftan her ne kadar bu olaydan sonra dünya kamuoyunun dikkatleri Irak Kürdistanı'na, Baas diktatörlüğünün uygulamalarına çevrildiyse de, bu katliamın yeni bir durumu ifade ettiği söylenemez. Saddam rejimi, yıllardır kendi ülkesinde özgürce bir yaşama kavuşmaktan başka herhangi bir amacı olmayan Kürt halkına karşı sınırsız terör estiriyor.

Her şeyden önce Irak yönetimi, Kürt halkına karşı kimyasal silah kullanma yoluna ilk kez baş vuruyor de-

ğil. Baas iktidarı, bundan önce de defalarca aynı yöntemi uyguladı. Hatırlanacağı gibi geçtiğimiz yıl 4/5 ve 6 Nisan tarihlerinde ve sonraki günlerde, Irak savaş uçakları ile topçu birlikleri Kürt köylerine, öteki yerleşim birimlerine yönelik olarak defalarca zehirli gaz bombalı saldırılar düzenlemiştir, bunun sonucu olarak yüzlerce kişi yaşamını yitirmiş, binlercesi ise yaralanmıştı. Örneğin, 4 Nisan 1987

günkü bombalama sonucu

sırf Şêxûsenan köyünde ölenlerin sayısı 131'di.

Yine Saddam'ın başvurduğu öteki terör yöntemleri de Halepçe'de yaşananlardan fazla farklı değil. Baas rejimi, bu konuda hiç bir kural tanımıyor. Onun bugüne kadar topraklarından zorla kopartarak Irak'ın güneyindeki çöllük alanlara sürgün ettiği Kürtlerin sayısı yüzbinleri buluyor. Şu veya bu yöntemle katledilenlerin sayısı ise onbinlercedir. Diktatörlük için günün herhangi bir saatinde Kürt yerleşim birimlerine baskınlar düzenlemek, oraları bombalamak, yaş ve cinsiyet farkı gözetmeksizin toplu katliamlara girişmek bir istisna değil, kuraldır. Halen Irak rejimi tarafından tutuklanıp da kendilerinden herhangi bir surette haber alınamayanların sayısı 8 bin dolayındadır. Kanlı Saddam diktatörlüğü, bugüne kadar 3 bin 500 civarında Kürt köyünü yakıp yıktı. Buralarda yaşayan insanlar ya kurşuna dizildi, ya sürgüne yollandı, ya da bunlar kurtarılmış bölgelere göçetmek zorunda kaldılar. Son katliam da ırkçı-şoven yönetimin öteden beri izlediği politikanın doğal, bir bakıma kaçınılmaz sonucu, bir hal-

kasıdır.

Şurası da bir gerçektir ki kanlı Baas rejiminin yıllardır, Kürt halkına karşı izlediği yoketme ve sindirme politikası bugüne kadar uluslararası planda gerektiği biçimde tepkiyle karşılanabilmiş değil. Demokrasi ve insan haklarından çokça bahseden kimi çevreler, Kürdistan petrolü sayesinde bolca doları bulunan Irak'la ekonomik ilişki sürdürmekte, ona destek olmakta bir sakınca görmüyorlar. Federal Almanya, dünyada Irak'la en fazla ekonomik ilişkisi olan ülke durumundadır. Onu, Irak'ın yakın dostu olan ve Kürt halkına karşı haçlı seferleri düzenlemede bu ülkelerle her türden işbirliğine girişmekten geri kalmayan Türkiye izliyor. Fransa, İngiltere ve öteki bir kısım emperyalist ülkeler de Irak yönetimine ileri derecede destek sağlıyorlar. Yalnız petrol ticaretinde değil, müslümanlık ticaretinde de büyük hüner sahibi olan Suudi Arabistan ve öteki gerici Arap devletleri Saddam'la omuz omuzalar. Bunlar müslümanlık adına, ezici çoğunluğu müslüman olan Kürt halkına karşı Hitler'inkilerden geri kalmayan soykırımlarının düzenlenmesinde her hangi bir sakınca görmüyorlar.

Irak'ın, Kürt halkına karşı kullandığı kimyasal silahları Federal Almanya tekellerinin yardımlarıyla ürettiği de son zamanlarda açığa çıktı. Yine Saddam ordusunda görev yapan cellatların Federal Almanya Savunma Bakanlığına ait eğitim merkezlerinde eğitildikleri biliniyor. Böylece F. Almanya yönetimi, Türkiye, Suudi Arabistan ve Fransa yönetimleriyle birlikte Baas rejimi tarafından işlenen kanlı terör-

rün birinci dereceden suç ortağı durumundadır.

Birleşmiş Milletler örgütü kendi ilkelerini, öteki uluslararası antlaşmaları pervasızca çiğneyen Saddam yönetimine karşı bugüne kadar herhangi bir işlem yapma gereği duymadı. Sözde görevi insan haklarını korumak olan öteki uluslararası kuruluşların durumu da öyle. Sırası geldiğinde bir kaşık suda fırtına koparanlar, bu konuda hep dut yemiş bülbül olmayı yeğliyorlar.

Ote yandan Halepçe katliamı ve Kürdistan'daki öteki zorbalık örneklerinin bir kez daha göz önüne serdiği bir gerçek var: Bu, Ortadoğu'da Kürt ulusal sorununu hesaba katmayan, ona gerçekçi çözümler getirmeyen her hangi bir girişimin bölgede barışı ve güvenliği sağlamayacağı gerçeğidir. Özgürlüğü ve varlığını korumak için savaşan Kürt halkının sorunlarına kulak tıkamak, onu görmezlikten gelmek ne ilkesel, ne de pratik planda barışa hizmet edebilir.

Bedeli çok ağır olsa da Halepçe katliamının ardından uluslararası arenada bir kıpırdama gözlemleniyor. Şimdi Kürt halkının durumu üzerinde daha çok konuşulup tartışılıyor. Kanlı Baas rejimi, yaptığı katliamdan ötürü dünyanın her yerinde yaygın biçimde protesto ediliyor. Ama yine de yapılanları yeterli görmek olanaksız. Soykırımcı rejimin yaptıkları, en başta Birleşmiş Milletler örgütü tarafından ele alınmalı ve bu rejim cezalandırılmalı, mahkûm edilmelidir. Kürt halkıyla uluslararası alanda daha güçlü bir dayanışmayı hayata geçirmek için kolları sıvmalıyız.

Himber Kurdistana Iraqê Bombên Kimyewi:

REJİMA SADDAM HOVİTİYÊ DA HİDÛD NASNAKE

Balafirên diktatoriya Baasi ya xwinxwar, di 16'ê Adarê 1988'an da bajarê Helepçê bi bombên kimyewi ve bombebaran kirin. Ji xelkê sivil 5 hezar kes hatin kuştin û 8 hezar kes ji birindar bûn. Radyo, televizyon û weşanên cihanê bi rojan xeber û resmên vi qetliamê belavê dinyayê kirin. Eşkereye ku di duwerojê da bi tesira vê bombê wê gelek kes disa bimirin an ji wê seqet bimirin.

Silahên kimyewi cara ewlin nine ku hukma Iraqê bikartine. 4,5 û 6'ê Nisanê 1987'an da ji balafirên hukma Iraqê li ser gundên Kurdistanê gazên bi jahr avêtin. Bi sedan kes mir û birindar bûn.

Rê û olaxên dinên ku, Saddam bi kartine, ji Helepçê pir ne cûda nîn. Bi sed hezaran kes bi destê zorê ji erdê kal û bavan mefiyê çolê Ereban hatin kirin. Bi deh hezaran ji hatin kuştin. Ji bo diktatoriya Saddam rojeki, saeteki an gaweki avêtina ser Kurdan, kuştina jin zar û mirovan; bombebaran kirina gund û malan, qetliamên bi komiştêki teze nine. Nuha qederi 8 hezar

kes hatine girtin û ji aqûbeta wana hiç xeber nine. Hetani nuha 3 hezar 5 sed gund hatin wêran kirin. Ji ehlê wan gundan yên ku hatin girtin an hatin kuştin, an ji hatin mefi kirinê.

Ewên ku pir behsa demokrasî û heqên mirovtiyê dîkin, dema petrolên Iraqê û dolar tene holê, bi Iraqê va peyvendiyan xwe didominin û tu xwe paştan naxin. Dan û sitandina aboriya Elmanya Federal bi Iraqê ve hin pir e. Du wi da Tirkiye tê. Tirkiye diji Kurdan seferên leşkerî sazîke û bi her awayî bi Iraqê va peyvendi datine. Fransa, Ingilizistan û dewletên imperyalist ên din ji bi xurtî alikariya hukma Saddam dîkin. Erebiştana Suudi ne tenê ji aliyê ticaretê her usa ji ji aliyê mîslimantiyê ji hunermendiya xwe nişan dide. Têv dewletên Erebiştanê paşerû alikariya Iraqê dîkin. Bi navê islamiyete himber xelkê Kurd ku, pîrani islam in, wek Hitler jenosidê pêktînin.

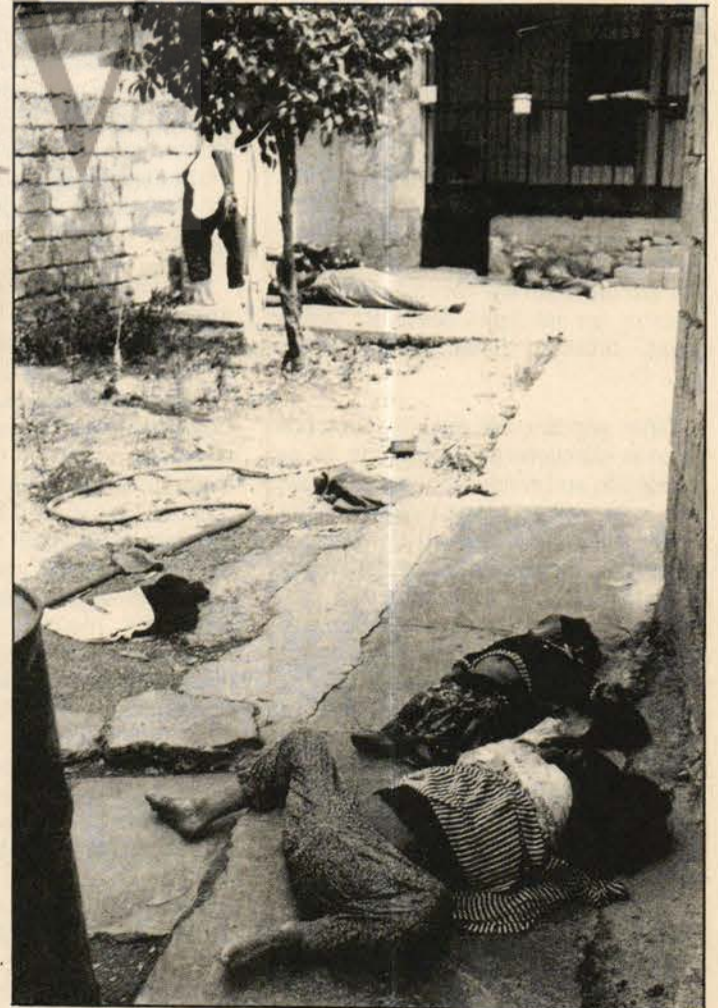
Van dawîya eşkere bû, Iraq ji bo çêkirina bombên kimyewî derman û dezge ji monopolên Elmanya Federal distine. Disa tê zanin ku, zabîti û leş-

kerên Saddam li Elmanya Federal telîm dîbinin û dîelîmîn. Bi vê awayî hukma E. Federal, Tirkiye, Erebiştana Suudi û Fransa bi rejîma Baasi va şîrik in û gunehkar in.

Rêxistina Milletên Yekbûyî, heta iro derheqê hukma Saddam tu tişt nekîr. Rêxistinên din ku, ango behsa parastina heqên insaniyete dîkin, tu tişt nekîrin.

Qetliama Helepçê carek dinê xuyakîr ku, di Rojhilata Navîn da tu gawek xîzmeta aşîti û edlîyê nake, ger pîrsa Kurdî ji ber çav dur bixe.

Pîştî qetliama Helepçê anegorî berê hin pîrtîr, li ser mesela Kurd û Kurdistanê tê kîssekirin û mînaqêşe kirin. Li hemû ciyên dinyayê rejîma xwinrêjî ya Baas tê mehqûmkirin û potesto kirinê. Lê disa ji bes nine. Di serî da di vê Yekîtiya Milletan vê meselê hilde bernama xwe û bi tundi vê rejîmê mehqûm bike. Cezayên giran bide. Ji bo alîkarî û piştgiriyekî xurt ya navnetewî, bi gelê Kurd ve, divê em bi dil û can bixebîtin.

EBU CİHAD KATLEDİLDİ

Filistin halkının direnişi sürüyor

Filistin halkının seçkin evlatlarından, Filistin kurtuluş hareketinin kurucularından Halil el Vezir (Abu Cihad) 16 Nisan günü Tunus'taki evine saldıran İsrail suikast komandoları tarafından vahşice katledildi. 52 yaşındaki Vezir Filistin Kurtuluş Örgütü'nün önde gelen yöneticilerinden. Saldırıda Vezir'in koruma görevlileri de öldürüldü. FKÖ cinayetinin İsrail tarafından işlendiğini açıklarken, İsrail açıkça kabul ya da red etmektен kaçındı. Ne ki Beyrut'taki katliamları ile tüm dünyanın lanetlediği Arsel Şaron "terörist şeflerin öldürülmesi gerektiği" yollu açıklamalarıyla suçu ilan ediyordu. Nitekim bir süre sonra olayın ayrıntılarına da açıklığa kavuştu, otuz kadar İsrail özel komandosunun denizden Tunus'a vararak, daha önceden bu ülkeye gönderilen adamları vasıtasıyla sağlanan Tunus ulusal muhafızlarının benzeri üniformalarla, kısaca tam anlamıyla İsrail devleti eliyle kurtarılmış bir planla Vezir'i öldürdükleri anlaşıldı. Vezir daha önce de Lübnan ve İran'da bu türden suikast girişimlerine hedef olmuş, önde gelen üç yardımcısı da geçtiğimiz Şubat ayında Limasol'da İsrail'in bir bombalı saldırısında öldürülmüşlerdi.

Vezir'in öldürülmesiyle işgal altındaki Batı Yakası ve

Gazze Şeridi'nde dört ayı aşkın bir süredir devam eden yoğun direniş tam anlamıyla çatışmaya döndü. Ölüm haberinin ulaşmasından sonra Filistinlilerle İsrail birlikleri arasındaki çatışmada bir günde 14 Filistinli öldü, evlerden siyah bayrak sallarken, işyerleri kapandı, tüm Filistinliler protesto eylemlerine katıldı. Filistin kurtuluş hareketinin birliğinin yeniden sağlanmasında da önemli katkıları olan Halil el Vezir'in katli tüm dünyada nefretle kınandı.

FKÖ'nün açıklamalarına göre aralık ayından bu yana süren çatışmalarda öldürülen Filistinlilerin sayısı 200'ü aşarken, yaralı sayısı 6 binden, tutuklananların sayısı da 15 binden fazla. Kadın-erkek, çocuk-çocuk, her yaşta Filistinli İsrail birliklerinin ölüm tehdidi ile karşı karşıya bulunuyor. Ablukalara, kurşunlara ve son olarak İsrail uçaklarının havadan yağdırdığı taşlara rağmen direniş sürüyor. Direnişin yoğunluğunu koruması, Filistin sorununa, dolayısıyla Ortadoğu sorununa uluslararası bir çözüm getirilmesi gerektiğini de tekrar tekrar vurguluyor, gündemde tutuyor.

Bu arada İsrail hükümetinin Filistin halkına karşı savaş ve işgal politikasını kınayan yayınlarından dolayı İsrail KP

merkez yayın organı "Al İttihad" yasaklandı. İsrail KP MK Politbüro'suna yapılan açıklamada gazetenin "İsrail'in kamu düzenini tehlikeye düşürdüğü" gerekçesiyle yasaklandığı belirtilerek, bu durum şiddetle kınandı. "Al İttihad"ın yasaklanması kamuoyunda geniş tepkiyle karşılandı.

İsrail'in tepeden tırnağa bütün yetkililerinin bulunduğu ve son olarak Abu Cihad'ın katline varan terör eylemleri gerçek "uluslararası terörist" kim olduğunu açıkça sergiliyor. Son onbeş yılda FKÖ'ye yönelik İsrail terörünün bilançosu şöyle:

13 Nisan 1973: Bir İsrail komando timi, Beyrut'ta FKÖ yöneticileri Kemal Nasır, Kemal Adnan ve Yusuf El Nacar'ı öldürdü.

4 Ocak 1978: FKÖ'nün İngiltere temsilcisi Said Hamami, Londra bürosunda kurşunlanarak öldürüldü.

15 Haziran 1979: El Fetih'in İsrail'de "özel operasyonlar" bölümü sorumlusu Ebul Hasan, aracının patlaması sonucu Beyrut'ta öldü.

25 Temmuz 1979: FKÖ Askeri Bölüm şeflerinden Züheyr Muhsin Cannes'da vurularak öldürüldü.

15 Aralık 1979: FKÖ'nün

Lefkoşa bürosu 2. sekreteri Samir Tukan evinden çıkarılarak öldürüldü.

9 Ekim 1981: FKÖ Enformasyon sorumlusu, Roma'da kaldığı otelde öldürüldü.

17 Haziran 1982: FKÖ'nün İtalya Büro Şefi yardımcısı Kemal Hüseyin, Roma'da bir bombanın patlaması sonucu öldü.

23 Temmuz 1982: FKÖ'nün Fransa Bürosu Müdür Yardımcısı Fadıl Dani, aracının patlaması sonucu parçalanarak öldü.

28 Eylül 1982: Yaser Arafat'ın askeri danışmanlarından İsam Sartaki Portekiz'in Albufeira Kasabası'nda öldürüldü.

20 Ağustos 1984: FKÖ Yürütme Kurulu üyesi Fadh Kavasmeh, Amman'da katledildi.

10 Haziran 1986: İşgal topraklarındaki operasyonlardan sorumlu Halid Nazzal, Atina'da vurularak öldürüldü.

14 Şubat 1988: El Fetih üyesi üç Filistinli Limasol'da katledildi. Ancak İsrail devlet terörü Filistin halkını haklı davasından alıkoymamış, tersine her geçen gün tüm Filistinlilerin katılımıyla ve dünya kamuoyunun güçlü dayanışmasıyla saldırganlığıyla yalnız kalan İsrail siyonizmi olmuştur. Filistin halkı kazanacaktır.

Güvenlikli, Barışçı Bir Geleceği Örne Yolunda Yeni bir Tuğla

AKDENİZ BARIŞ ÖNERİLERİ

Yaşadığımız aylarda, yıllarda bile değil, insanlık dünyamızın dört bir köşesinde iç içe geçmiş korku, acı ve umutla; çatışma ve uzlaşmalar; yeni tipte kırım silahları üretme ve silahsızlanma girişimlerine şahit oluyor. Aynı anda yeni bölgesel savaşlar ve çatışmalar ve yeryüzünde gerilimin azaltılması yolunda yeni olanaklarla karşı karşıya geliyoruz.

ABD emperyalizmi Orta-Amerika'da çatışma ve gerginliği körüklemeye girişimlerine hız veriyor; yaklaşık 8 yıldır devam eden İran-Irak savaşında sivil halka karşı kimyasal silahların kullanımı ile kırım yeni bir boyut alıyor; İsrail siyonizminin "gördüğün yer de vur emri" ile Filistin halkına karşı giriştiği saldırı devlet terörünün en uç noktasına ulaşıyor; askersel-sanayi kompleksi, emperyalizmin en saldırgan çevreleri "soğuk savaş" ortamını canlandırmaya çalışıyor.

Diğer yandan, INF anlaşmasının sonrasında dünyamızın bugünü ve geleceğinde sorumluluk duyan barış güçlerinin olanakları ve dağıldığı alan genişliyor. Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin "silahsızlanma ara tanımıyan" barış önerileri ve açık tutumları barış savaşımını güçlendiriyor. Ülkeler arası ilişkilerin iyileştirilmesi, bölgeler arası gerginliğin azaltılması ve uluslararası ilişkilerin güven ve işbirliği temelinde güçlendirilmesi ve sonuç alıcı biçimde düzenlenmesinin yavaş yavaş da olsa örneklerini yaratan bir süreç gelişiyor. Kısacası, dünyamız karmaşık ve zorlu bir süreçten geçiyor.

AKDENİZ BARIŞ ÖNERİLERİ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov Yugoslavya ziyareti sırasında Akdeniz'de gerilimin azaltılması için yeni barış önerilerini dünya kamu-

oyuna açıkladı. Açıklamanın hemen arkasından ilk olumlu yanıt Yunanistan hükümetinden geldi. Önerileri üç ana noktada topluyor. Birincisi, Akdeniz'de Amerikan ve Sovyetler Birliği'nin 1 Temmuz'a kadar dondurulması ve daha sonradan bölgede askeri deniz gücünün üst sınırının belirlenmesi için çalışmaların başlanması. İkincisi, ABD ve Sovyetler Birliği'nin Akdeniz'de savaş gemilerinin yer değiştirmeleri durumunda ve manevralarıyla ilgili olarak bölgelere ve birbirlerini zamanında bilgi lendirmeleri ve diğer ülkelerden gözlemci bulunmasını kabul edilmesi. Üçüncüsü, uluslararası deniz güvenliğinin dünyada tüm bölgelerde sağlanması yolunda önlemler alınması.

"Akdeniz Barış Önerileri" uluslararası gerilimin azaltılması ve bölgede silahlanmanın sınırlandırılması yolunda yeni bir adım olanağını ortaya koyuyor. 1 Temmuz'a kadar askeri deniz gücünün dondurulması ve üst sınırın belirlenmesi için daha sonradan çalışmalar başlatılması, bölgede silahlanmanın sınırlandırılması için somut bir öneridir. Öneri, bölgede nükleer bir çatışma çıkmasını önleyebilecek bir mekanizmanın yaratılmasının önünü açıcı olabilir. Ayrıca, böyle bir mekanizmanın yaratılması içinde Akdeniz'de askersel gücün uluslararası denetiminin sağlanması olanağı önerilerin kapsamı dahilindedir. Ve önerilerin üçüncü ana noktası "uluslararası deniz güvenliğinin sağlanması yolunda önlemler alınması" kapsamlı bir uluslararası güvenlik sisteminin yaratılmasının başlangıç adımlarından biri olabilir.

AKDENİZ ÇATIŞMA ALANI DEĞİL, İŞBİRLİĞİ ALANI OLMALIDIR

Sovyetler Birliğinin yeni barış önerileri ile Akdeniz ve Avrupa halkların "Akdeniz çatışma alanı değil, işbirliği alanı

olmalıdır" isteminin gerçekleşmesinin olanakları şimdi düne göre daha bir genişlemiştir. Akdeniz'in her türlü doğal zenginliğinin korunması, Akdeniz halklarının güven içinde yaşamasının yolunu açmak şimdi daha bir olanaklıdır. Akdeniz'in dünya ve bölge halkları için bir tehdit ve gerilim alanı, askeri-nükleer güç aktarma kanalı olarak kullanımını engellemek için bilinçli ve sorumlu çabalar şimdi düne göre daha bir ivedidir. İnsanlık tarihinin nice zengin değerini bağrında taşıyan Akdeniz, Barış Denizi olabilir.

Ülkemizde devrimci, sol güçler yıllardır Akdeniz'in ABD emperyalizminin ve militarist güçlerin çıkarları doğrultusunda silahlanma ve çatışma alanı haline getirilmesine karşı çıkmışlar; bölgede emperyalist ve gerici güçlerin yayılmacı, saldırgan politikalarına karşı kararlılıkla savaşmışlardır. Akdeniz sularında emperyalizmin çıkarlarının bekçisi 6. Filo'ya karşı devrimci-demokrat güçlerin binlik çıkışları, "6.Filo defol" eylemleri ülkemizde antiemperyalist savaşım geleneğinin sembolü olmuştur.

Bugün de barış ve demokrasi güçleri, bölgenin güvenliğini, bölge ülkelerinin güvenliğini güvence altına alacak ve bölgede işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerinin canlandırılmasını sağlayacak olan barış önerilerinin yaşama geçmesi için mücadelelerini arttırmalıdır. SOL BİRLİK deklarasyonunda "Bugün uluslararası planda en önemli devrimci görev, insanlığı nükleer bir savaşın yok olma tehlikesiyle karşı karşıya getiren emperyalist çevrelere karşı barış mücadelesini yükseltmektir" denildiği gibi, geniş güçlerin birlikte çabaları ile tehlikeli gidişe dur demek şimdi düne göre daha olanaklıdır. "Akdeniz Barış Önerileri" ile, geleceğin güvenlikli ve barışçı dünyasını örme mücadelesinde yeni bir tuğla barış ve demokrasi güçlerinin ellerindedir.

● 28 Mart günü Portekiz'de milyonlarca emekçi 24 saatlik bir grev yaptı. Grev süresince ülke ekonomik yaşamı felce uğradı. Kamu ulaşım araçları işlemedi, endüstri kuruluşları üretimi durdurdu, bankalar ve okullar kapandı. Tüm bunlar hükümetin emekçiler aleyhine yeni bir çalışma yasası çıkarma girişimine karşı duyulan tepkinin eyleme dönüşmesiyleydi. Hazırlanan yeni çalışma yasasına göre, işçilerin çalışma koşulları ve işten çıkarılmaları ile ilgili olarak işverenlere büyük yetkiler verilmesi öngörülmüştü. Grev boyunca yapılan konuşmalarda, söz konusu yasa tasarısının 1974 Ninsan devriminin kazanımlarını yoketmeye yönelik bir işlev olduğu ve Portekiz emekçilerinin kendi haklarına yönelik bu tür bir saldırıyı boşa çıkarmak için elinden geleni yapacağı vurgulandı.

● İsrail, işgal altındaki arap topraklarını yasak bölge ilan etti. Yönetim tarafından yasaklanan İsrail Komünist Partisi'nin yayın organı El İttihat ile dayanışma sürüyor.

İsrail hükümeti, işgal altındaki Gazze Şeridi ve Ürdün'ün Batı Yakasını üç gün için, yasak bölge ilan etti ve bu bölgelerde geceleri sokağa çıkma yasağı uygulanmasına geçti. Bu arada, Filistinlilerin yaşadıkları bölgelerdeki, İsrail askeri yığınağı da sürüyor. Son olarak 4 bin kişilik özel yetiştirilmiş bir kuvvet daha bölgeye sevk edildi.

Öteyandan, İsrail'li bir çok arap ve yahudi yazar, gazeteci, politikacı, hükümet tarafından yayını durdurulan İsrail KP organı El İttihat ile dayanışmalarını dile getirdiler.

● "Anlamli bir zirveden yana kadınlar" hareketi Sofya'da düzenledikleri toplantıda hazırladıkları bir belgeyi Varşova Anlaşması Örgütü'ne sundular. Sofya'da düzenlenen basın toplantısında belgenin dünyanın nükleer silahlardan arındırılmasına ilişkin görüşleri içerdiği ve aynı belgenin NATO'ya da sunulacağı açıklandı.

"Anlamli bir zirveden yana kadınlar" hareketinin kurucularından Margarita Papanreou basın toplantısında ayrıca Demokratik Almanya lideri Erich Honecker'in "nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler üzerine uluslararası bir forum düzenlemesi girişimini olumlu karşıladıklarını ve desteklediklerini söyledi.

● 21 Mart İrkçiliğe karşı mücadele gününde Güney Afrika'da yüzbinlerce siyah derili genel grev yaparak ırkçı rejimi protesto ettiler ve 28 yıl önce Sharpwill de yapılan katliamda ölen 69 kişiyi andılar. Güney Afrika'da politik içerikli grevlerin yapılmasının yasak olmasına rağmen genel greve siyah derililerin yüzde 90'ı katıldı.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar'da Güney Afrika'da ırkçı rejimin sürdürdüğü terörü kınadı.

1960 yılında 21 Mart günü ırkçı rejim katliamı sonucunda 69 siyah derilinin ölümü üzerine Birleşmiş Milletler bu günü "İrkçiliğe karşı mücadele günü" olarak ilan etmişti. Öte yandan, 21 Mart İrkçiliğe karşı mücadele günü dolayısıyla çeşitli kuruluşlar, örgütler, açıklamalar yayınladılar, toplantılar düzenlediler. Yapılan açıklamalarda ırkçı Güney Afrika rejimi ve Filistin halkına karşı hunharca baskılarını sürdüren İsrail yönetimi sert bir şekilde kınadılar. Tüm dünyada demokratik örgütler Güney Afrika'da ırkçılığa karşı mücadele eden 17 örgütün kapatılmasını protesto ettiler. Nelson Mandela'nın, tüm öteki politik tutukluların ve idama mahkum edilen "Sharpwill 6'lisinin" serbest bırakılmasını istedikler.

● Afganistan'da 3 parti sol demokratik ittifak oluşturdu. İktidardaki Afganistan Demokratik Halk Partisi ile Afganistan Emekçileri Devrimci Örgütü ve Afganistan Emekçileri Örgütü Sol Demokratik İttifakin ortak platform belgesini hazırlayıp onayladılar. Ortak platform üç partinin de tamamen eşitliğini ve örgüt olarak bağımsızlığını öngörüyor. Üç partiden birer temsilciden oluşan Danışma Konseyi ittifakin en üst organını oluşturuyor. 3 Partinin ortak amaçları arasında ülkenin bağımsızlığının, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün savunulması, kardeş kavgasına son verilmesi yer alıyor.

● Güney Afrika Cephe Ülkelerinin Zambia'nın başkenti Lusaka'da yapılan zirve toplantısından sonra bir açıklama yayımlandı ve tüm ülkelerin ırkçı Güney Afrika rejimi ile ilişkilerini kesmesi istendi Angola, Mozambik, Zambia, Zimbab ve, Tanzania ve Botsvana liderlerinin yayınladıkları ortak açıklamada, Güney Afrika'daki felaketin ancak bu şekilde önlenebileceği vurgulandı. Güney Afrika Cephe ülkeleri liderleri aynı zamanda sorunun görüşmeler yoluyla çözülmesi bu amaçla yapılacak görüşmelere Angola, Küba, Güney Afrika ve Namibya Halk Örgütü SVAP'nun temsilcilerinin katılması gerektiğini belirttiler.

● Sili'nin en etkili sendikalarından Bakır İşçileri Sendikası Pinochet diktatörlüğü tarafından önümüzdeki yıl yapılacak devlet başkanlığı seçiminde diktatörlüğe "hayır" denmesi çağrısı yaptı. 25 bin üyeli Bakır İşçileri sendikasının kongresinde diktatörlüğün göstereceği adayların reddedilmesi istendi. Önümüzdeki yıl yapılacak seçimde Pinochet'in kendisinin aday olacağı tahmin ediliyor.

DEMOKRASİ KAZANACAK

Baştarafı 1. sayfada

bir anda kitap yakmak, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki yasakları savunmak başkanı ne anlama gelebilir.

Pankart astıkları gerekçesiyle gözaltına alınan 5 Kürt genç kızını bekaret muayenesinden geçirenler Türkiye'ye diktatörlük rejimini layık görenlerdir. Bu aybın üstü hangi yalan ve demogojyile örtülebilecektir. Bu ülkede demokrasi olduğu iddiasını sürdürenler, çağ dışı ayıpların hesabını vermek zorundadırlar.

Halklarımızın özlemi demokrasidir. Tek başına bu, demokrasi düşmanlarını korkutan güçtür. Toplumda giderek gelişen demokrasi bilinci bu gücü harekete geçirecek, demokrasi tırnakla kazanıp alınacaktır.

Şimdiden hareketlenen işçiler, emekçiler, aydınlar, gençler bu yolun zorlu mücadeleler gerektiren taşlarını taşıyorlar

SOL BİRLİK

SAKARYA ve ADANA'DA İŞÇİLERİN...

Baştarafı 1. sayfada

liğini, zamları ve hükümetin işçi düşmanı politikasını protesto eden işçilerin Adapazarı'ndaki yürüyüş ve mitingine halktan ve esnaftan da geniş katılım oldu.

Mitingde, hükümetin işçi düşmanı politikasını protesto eden ve sendikal baskılara karşı çıkan Türk İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz şöyle konuştu: "İşçinin, memurun, dar ve sabit gelirinin hakkını vermemek mayındır. İşçinin, memurun temel hak ve

özgürlüklerini tanımamak, insanları aileleri ile birlikte sefaletle mahkum etmek mayındır. Ya yol açılacak, ya da patlasada patlamasa da hak yolunu, özgürlük yolunu bizler, işçiler açacağız, tertemiz edeceğiz. "Bu gidişe boyun eğmeyeceklerini de ifade eden Şevket Yılmaz, "Haysiyetimizin ayaklar altına alınmasına seyirci kalabilir miyiz. Elbette boyun eğmeyiz. Eğmeyeceğiz" dedi.

Türk İş'in Adana mitingine ise 40 bini aşkın emekçi katıldı. Kadınların boş file ve tencerelerle yürüyerek çocuklu sloganları attıkları mitingde "Ekmek, barış özgürlük istiyoruz", "Birliğimiz gücümüzdür", "Mücadele kazandı kadar sürecektir", yazılı pankartlar taşındı. 3 bine yakın polis, görevli olduğu mitingde 33 kişi gözaltına alınırken, işçiler mitingine yönelik polis baskısını da protesto ettiler. Adana'daki işçi mitingine de halk etkin destek gösterdi.

Üzerinde bir kaç gram et kalmış kemikleri alıp çocuklarına çorba yapan insanlarımız var. Siyasal iktidar hala bu yoksul halktan ne koparabileceğinin hesabını yapıyor" diyen Şevket Yılmaz, mitingde yaptığı konuşmada sözlerini şöyle sürdürdü: "Pahalılığı protesto etmek, işçinin memurun, köylünün bu pahalılık altında inim inim inlediğini söylemek, anayasa ve çalışma hayatındaki anti demokratik hükümlerin değişmesini istemek siyaset ise siyaset yapmaya devam edeceğiz. Ağır geçim koşulları altında ezilenlerin haklarını korumak için her yoldan mü-

cade etmek ve siyaset yapmaya devam edeceğiz. Altın-terimiz için çocuklarımızın ailelerimizin nafakası için, temel haklarımız için, demokrasi için el ele, omuz omuz mücadeleleye devam."

Öte yandan Türk-İş'in eylemleri kamuoyundan da destek buluyor. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Türk İş'in eylemlerini desteklediklerini ve destekleyeceklerini belirterek, "Toplumda direnmeyi desteklemek görevimizdir" dedi

Açık ki, yitirdikleri hakları geri alabilmek, yaşam koşullarını iyileştirebilmek için, işçi ve emekçilerin hakları için her yolla harekete geçmekten başka bir seçenekleri kalmıyor. Şimdi, işçiler ve sendikaları toplu sözleşme görüşmelerinde tekeli patronların ve kamu işveren sendikalarının dayattığı açlık ücretlerine karşı direniyorlar. Enflasyonun bu yıl sonunda yüzde 100'e varacağı hesaplanıyor. Buna karşın toplu sözleşme görüşmelerinde enflasyon artışının daha altında ücret zamları dayatılıyor. Sendikalar ardarda grev kararları alıyorlar.

Petrol İş ve Laspetkim İş sendikalarının 12 işyerinde 5 bin işçi adına aldığı grev kararının ardından, Türk İş'e bağlı Çimse İş Sendikası da 5 çimento fabrikasında grev kararı almış bulunuyor. Binlerce işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinin de uyuşmazlıkla bitmesi ve grev kararı alınması bekleniyor. Türk İş üyesi işçiler, aynı döneme raslayan grev kararlarının aynı anda birlik uygulan-

masını, greve ortak ve yığınsal çıkışı öneriyorlar.

Yine "bir çok fabrika ve işyerinde işçiler, işten atılmaları, keyfi uygulamalara, sendikal baskılara karşı yemek boykotu, iş yavaşlatma gibi eylemlere başvuruyorlar. Geçtiğimiz aylarda 50'bine yakın işçi bu tür eylemlerde yer alı. Artık yitirilen haklarını geri almak isteyen, iş, ekmek ve özgürlük isteyen emekçiler her yolla haklarını talep ediyor, seslerini yükseltiyorlar.

Türk-İş de yeni eylemlere hazırlanıyor. Gündemde Mayıs ayı içinde ülke çapında aynı anda bir çok il ve ilçe de yürüyüş ve mitingler var. Ardından Mayıs ayı sonunda İstanbul mitingi gündeme gelecek. Türk-İş üyesi ve diğer sendikalara üye işçiler, kötüleşen yaşam koşullarına karşı gerçek ücret artışları için, sendikal hak ve özgürlükler için seslerini yükseltecekleri bu eylemlere şimdiden hazırlanıyorlar.

İşçi sınıfı demokrasi mücadelesinde cesur ve kararlı yerini alıyor. Bu yanı sıra o, tüm demokrasi güçlerine umut ve harekete geçme azmi taşıyor. İş, ekmek, özgürlük için, barış ve demokrasi için safı biraz daha sıklaşıyor.

Devrimci, sol güçler ekmek, barış özgürlük için mücadeleye veren her güce olduğu gibi işçi ve emekçilerin her türlü eylemine de elinden gelen desteği veriyor. Tüm barış ve demokrasi güçlerini de işçi hareketi ile dayanışmayı güçlendirmeye, demokrasi mücadelesini yükseltmeye çağırıyor.

Türkiye'de İnsan Hakları...

Baştarafı 1. sayfada

varlığından söz etmek her zamankinden de daha anlamsız oluyor. İnsan hakları ihalleri sorunu ülkenin başgündem maddelerinden biri olmaya devam ediyor.

Sözde, işkence ve kötü muamaleye karşı uluslararası sözleşmelere imza atan bu yönetim, bu alanda çağdışı uygulamaları sürdürüyor. Geçtiğimiz günlerde, pankart astıkları iddiasıyla Diyarbakır'da gözaltına alınan Dicle Üniversitesi'nde 25 öğrenci işkence görürken, bunlardan 5 Kürt genç kıza da "kızlık muayenesi"nden geçirildi. Hiç bir insan hakları kuralına uymayacak bu uygulamayı, SHP Milletvekillerinin sorusu üzerine Diyarbakır Valisi "Normal bir uygulama" olarak nitelendi. Demokratik geleceklere sahip ülkelerde böyle bir uygulama ne kadar "anormal" karşılanıyor ise, bizde, özellikle Türkiye Kürdistanı'nda bu tür uygulamalar o kadar "normal" süregidiyor. Onlar, ulusal baskı ve zulüm ortamında bir Kürt kadınına "cinsel temas kontrolü" yaparken de, o kadar "normal" davranmışlardı. Aslında, "normal olan" T.Kürdistanı'nda çağdışı baskıların, insan haklarını kabaca çiğnemenin sürüp gidiyor olmasıydı.

Bu uygulamalar, basın, kültür, sanat yaşamına en kaba müdahalelerle sürüyor. Kimi zaman yüksek oranlı kağıt zamlarıyla ekonomik baskı biçiminde, daha da çok kitap yakma, kitap toplatma, sansür gibi uygulamalarda bu baskılar gündemden inmiyor.

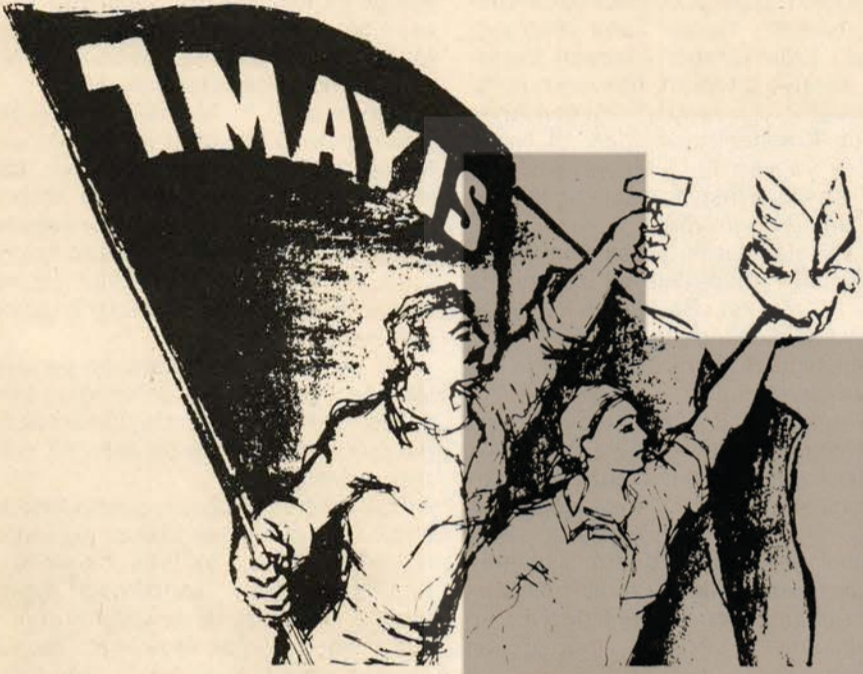
Ancak, toplumsal yaşamın her alanını kapsayan baskı, müdahale, ve yasaklar zinciri kültür ve sanat yaşamında da artan bir tepkiyle karşılanıyor. Duygu Asena'nın 40 baskı yapan ve 200 bin'in üzerinde satılan kitabının Başbakanlık Muzır Kurulu tarafından yasaklanması son gelişme oldu. Binlerce kitap ve derginin ŞEKA fırınlarında gürlü gürlü yakıldığı bu ülkede bunun ne anlama geldiğini, kitabı yayınlayan Afa Yayınları'nın sahibi Atıl Ant şöyle özetliyordu: "Çağ atlatma, Muzır Kurulu kurmak, kitap yasaklamak, kitap imha etmek, filmler yasaklamakla gerçekleşmez. Türkiye'nin demokratik bir toplum olması amaçlanıyorsa, basına ve kültüre saçma sapan yasaklar getirmekten vazgeçilmelidir. Demokrasiyle yasakçılık bağdaşmaz."

Söz konusu yasaklar uluslararası platformla taşındığında rejimin insan hakları düşmanı yüzü pek çarpıcı biçimde ortaya çıkıyor. Uluslararası İstanbul Sinema Günlerinde yeralacak filmlerden dördü kesilir ve birinin gösterimine izin verilmezken, Denetleme Kurulu Başkanı, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı temsilcisi Ülker Yeğin, "Türkiye adına karar verdiğini" söylüyor ve "Bu kararda oldukça huzurluyum" diyordu. Ama bu gelişme karşısında "huzursuz" olanlar da vardı. Film şenliğinde Juri Başkanı olan, ünlü yönetmen Elia Kazan, "Hiç bir ülkede bu güne kadar sansürle karşılaşmadık. Bu engelleme çağdışı-

dır" diyor ve Yılmaz Güney üzerindeki yasaklara da karşı çıkıyordu.

Sinema Günlerinde yasaklanan filmlerden "Su da Yanar"ın sanatçıları da durumu aktif biçimde protesto ettiler. Filmin gösterileceği sinemada birbildiri okuyan Tarık Akan, Ali Özgentürk ve İşıl Özgentürk, "Filmler yasaklanıyor, kitaplar yakılıyor. Yarın ne olacak hiç birimiz bilmiyoruz. Bütün bu baskılar, yasaklamalar Türkiye'de yaratıcılığı, özgürlüğü geriye götürmeye neden olmaktadır" dediler. Yasaklamalara karşı uygarlığı ve demokrasiyi savunan herkese görev düştüğünü de değinen sanatçılar sözlerini şöyle bitirdiler: "Su da Yanar'ın sanatçıları olarak, uygar, demokratik, filmlerin yasaklanmadığı ortamlara demokrasi için verilecek mücadelelerle varılacağına inanıyoruz." Film izlemek için sinema salonunda bulunan izleyiciler de, bu inancı paylaştıklarını anlamlı bir protestoyla gösterdiler ve sinema salonunu terk ettiler.

Kültür ve sanat yaşamındaki bu gelişmeler dahi, demokrasi ve insan haklarının varlığına ilişkin tüm iddiaları temelsiz bırakmaya yetiyor. Açık ki, bu rejim halkı kültürsüzlüğe, çağdışı yaşam koşullarına mahkum etmiştir. Söz konusu başkaldırı ve protestolar ise, bu baskı ve politikaları hiç de boyun eğilmeceğini gösteriyor. Gelişmelerin de gösterdiği gibi, hiç bir toplumsal güç rejimin çizdiği sınırlara bağlı kalmayacak, insan hakları ve demokrasi istemini yükseltecektir.

1 MAYIS 1988'de.

Baştarafı 1. sayfada

1 Mayıs 1988'de de işçi sınıfı demokrasi ve barış istemini yükseltecek, 1 Mayıs üzerindeki yasağa karşı her yolla, tüm baskılara karşı sönemeyen 1 Mayıs geleneğini yaşatacağıdır.

1 Mayıs'ın söndürülemez kızıl karanfili, bu 1 Mayıs'ta da açacak, işçi sınıfı emeğin bayrağını yine yükseltecektir.

İşçi sınıfımız büyük emek dünyasının bir parçası olarak emeğin bayramını yine kutlayacak, BİRLİK, MÜCADELE, DAYANIŞMA diyecektir.

1 Mayıs 1988'de; Kötüleşen yaşam koşulları, hayat pahalılığı ve zamlara karşı ücret artışı için,

İşten atılmalara, baskılara karşı sendikal özgürlük, kısınsız grev hakkı için,

1 Mayıs üzerindeki yasağa karşı 1 Mayıs'ta ücretli tatil ve özgür gösteri hakkı için,

Baskı ve işkencelere karşı insan haklarının eksiksiz uygulanması için,

İş, ekmek, özgürlük için, Demokrasi ve barış için, emeğin bayrağı yine yükselecektir.

Yaşasın 1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü.

Afganistan ile Pakistan Arasında ...

Baştarafı 1. sayfada

gunu açıkladı. Afganistan'la Pakistan arasında anlaşmanın imzalanmasından önce SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbaçov ve Afganistan Devlet Başkanı ve Afganistan Demokratik Halk Partisi MK Genel Sekreteri Necibullah'ın Taşkent'te görüşmelerinin ardından ortak bir deklarasyon yayınlandı. Sovyet askeri birliklerinin 15 Mayıs'tan itibaren 9 ay içinde Afganistan'dan geri çekileceğini öngören deklarasyonda, Afganistan ile Sovyetler Birliği arasındaki tarihsel ilişkilere, bağlara dikkat çekilirken, bundan sonra da iki ülke arasında karşılıklı işbirliği, dostluk ve dayanışma temelinde ilişkilerin devam edeceği ifade edildi. Ortak deklarasyonda ayrıca Sovyetler Birliği'nin, Afganistan'ın bağımsız, bağılantısız ve tarafsız bir devlet olarak, ekonomide ise, çeşitli normları uygulamayı hedefleyen bir politika izlemesinin desteklediği vurgulanıyor.

Afganistan ile Pakistan arasındaki ikili ilişkilerin ilkelerini, dış müdahale ve karışma olmaksızın düzenleyen anlaşma iki tarafta yükümlülükler getiriyor. Anlaşmaya göre Pakistan, kendi toprak-

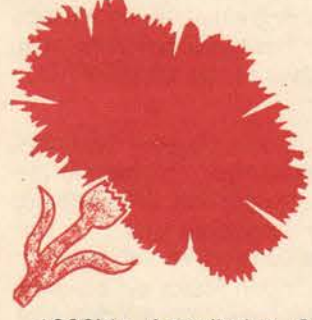
ları üzerinde, özellikle Afganistan sınırı yakınlarında kurulu olan Kabil hükümetine karşı silahlı mücadele sürdürüyor. Afganlı Mücahitlere ait eğitim kamplarını ve lojistik destek aldıkları noktaları kaldırmayı güvence ediyor. Afganistan ise, başta Pakistan'da olmak üzere, diğer ülkelerde yaşayan Afganlı mültecilerin ülkeye özgürce geri dönüşlerinin ve yurttaşlık haklarının tanınmasının koşullarını sağlamayı garanti ediyor. SSCB ve ABD ise bu anlaşmanın yaşama geçmesi ve Afganlı mültecilerin geri dönüşünde garantör devlet olarak anlaşmayı imzaladılar. Garantörlüğün yanısıra, anlaşmanın en önemli maddesi olan Sovyet askeri birliklerinin geri çekilmesini öngören madde ile Sovyetler Birliği de yükümlülük altına giriyor. Buna göre, 15 Mayıs'tan başlamak üzere 115 bin askerden oluşan Sovyet birlikleri 9 ay içinde Afganistan'dan çekilecekler. Planlamaya göre Sovyet birliklerinin yüzde 50'si ilk üç ay içinde Afganistan'dan çekilmiş olacaktır.

Sovyetler Birliği'nin özellikle SBKP MK 27. Kongre son-

rasında uluslararası ilişkilerde ve bölgesel sorunların çözümünde diyalog, karşılıklı görüşmeler ve anlaşmayı öngören yeni yaklaşımının büyük rol oynadığı anlaşma bütün dünyada olumlu yankılara neden oldu. Ancak Mart ayı başlarında Peşavar'da bir "koalisyon hükümeti" kurulduklarını açıklayan Afganlı mücahitler anlaşmayı tanımadıklarını, savaşa devam edeceklerini açıkladılar.

Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin izlediği ulusal uzlaşma politikası, yıllardır sürmekte olan kardeş kavgasına son vermeyi amaçlıyor. Bu nedenle kurulan ulusal uzlaşma komisyonunun silahlı mücadele sürdüren gruplarla başlattığı görüşmeler sonucu 14 grupta anlaşma sağlandı. Ayrıca muhalefetten 4 parti de önümüzdeki günlerde yapılacak olan yeni seçimlere katılıyor. Afganistan hükümeti yurtdışındaki Afganlı mültecilerin özgürce dönüş hakkı ve politik yaşama katılma hakkı için koşulları hazırlamada uzlaşmacı tutumunu sürdürüyor. Bu bağlamda bölgede sorunun çözümü için anlaşmayı imzalayan bütün tarafların yükümlendikleri sorumlulukları ve görevleri yerine getirmeleri gerekiyor.

1 Mayıs'a vurulan zincir kırılacaktır

1886'da Amerika'da Şikago işçileri 8 saatlik işgünü için mücadele bayrağını açtılar. İşçilerin direnişi Amerikan burjuvazisinin sert tepkisiyle karşılaştı. Direnen işçilere polis birlikleri saldırdı.

8 saatlik işgünü ve çalışma koşullarının düzeltilmesi amacıyla başlatılan bu ilk mücadele, kanlı bir şekilde bastırıldı. Dört işçi önderi (Parsons, Fischer, Engel ve Spies) burjuvazi tarafından asıldılar. Ama burjuvazi yükselen mücadeleyi durduramadı. Amerika'da Şikago işçilerinin başlattıkları bu mücadele, dalga dalga dünyanın her yanına yayıldı.

1889 yılında toplanan II. Enternasyonal Paris Kongresi, 1 Mayıs'ı tüm ülkelerin işçilerinin birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kabul etti. O günden beri dünyanın tüm ülkelerindeki işçiler ülkelerinin konumuna göre 1 Mayıs'ı kutlarlar.

Türkiye burjuvazisi tüm tarihi boyunca 1 Mayıs'a karşı durmuş, yasaklamalarla ve terörle engellemeye çalışmıştır. Tarihi boyunca burjuvazinin 1 Mayıs korkusu hiç değişmemiştir.

1923'te 1 Mayıs İstanbul, Ankara, İzmir ve Adapazarı'nda kutlandı. 1924'te TC hükümeti 1 Mayıs'a kısıtlamalar getirdi.

1925'te 1 Mayıs yasaklandı. 1 Mayıs için bildiri çıkardıkları gerekçesiyle ilerici çevrelerde geniş tutuklamalar yapıldı.

1 Mayıs 1976'da 51 yıl sonra Türkiye işçi sınıfı İstanbul Taksim alanında 1 Mayıs'ı kutlamaya çıktı. 51 yıllık 1 Mayıs yasağının kırılmasına öncülük eden

DİSK, böylece Türkiye işçi sınıfı tarihindeki onurlu yerini alıyordu. 1 Mayıs 1977'de Taksim alanında bu sefer 600 bin emekçi toplandı. Burjuvazi 1 Mayıs korkusunu bu defa terörle gösterdi. Bir provakasyon sonucu polis de ateş açmasıyla 36 kişi öldü, 280 kişi de yaralandı. Burjuvazi katilleri değil de 1 Mayıs alanında yakalayabildiği emekçileri olayların sorumlusu olarak gösterip idama kadar varan cezalar istedi. Oysa olayın gerçek sorumluları, katiller halen serbest dolaşmaktadır.

1 Mayıs 1978'de artık 1 Mayıs alanı olarak anılan Taksim'de yine yüzbinlerce emekçi tüm engelleme çabalarına rağmen 1 Mayıs'ı kutladı.

1979 ve 1980'de 1 Mayıs kutlamalarına kısıtlamalar getirildi, yine tutuklamalar yapıldı, ama Türkiye işçi sınıfı ve Kürt halkı eski durumda değil artık. 1 Mayıs hem legal olarak, hem de değişik şekillerde yasaklamalar aşılarak, burjuvazinin yasak kararları aşılarak kutlandı. Türkiye işçi sınıfı artık

yasak tanımıyor, kendi bayramını her türlü engele rağmen yolunu açarak kendisi kutluyordu.

Türkiye burjuvazisinin 1 Mayıs'tan tarihsel korkusunu Cunta da bozmadı. İşbaşına gelir gelmez 1 Mayıs'ı yasakladı. Bununla da yetinmedi, önceki iktidarlardan farklı olarak onun "Bahar Bayramı" da olmadığını ilan etti. Öte yandan 51 yıllık 1 Mayıs yasağının kaldırılmasına önderlik eden DİSK yöneticileri idamla yargılandılar. "Suç"larından biri de 1 Mayıs gösterilerini düzenlemektir. Cunta böylece onların şahsında her 1 Mayıs'ta yüzbinlerce sokağa dökülen Türkiye işçi sınıfı ve Kürt halkını yargıladı.

12 Eylül Cuntası 1 Mayıs'ı yasakladı. Şu anda kitlesel kutlamalar yapılamıyor, ama bu hiçbir şey yapılamıyor anlamına gelmiyor. Fabrikalarda işçiler, ağır baskılar altında bile, 1 Mayıs'ı ortama uygun, belki gösterişsiz, fakat anlamlı bir şekilde kutluyorlar.

1988 1 Mayıs'ının da anlamlı bir şekilde kutlanmasına kimse engel olamayacaktır.

"1 Mayıs'ı kutlayacağız"

Çeşitli sendikalar, bu seneki 1 Mayıs kutlamalarına ilişkin çalışmalarına başladılar. Aralarında Türk-İş'e bağlı sendikaların da bulunduğu bir grup sendika tarafından, İstanbul'da 1 Mayıs mitingi için Valiliğe izin başvurusunda bulunuldu. Başvuruyu yapan Tertip Komitesi şu kişilerden oluşuyor: Mustafa Çavdar (Petrol-İş Gen. Yönetim Sekreteri), Nevzat Yazgan (T.Deri-İş Genel Sekreteri), Mehmet Çapar (Otomobil-İş Gen.Bşk. Yardımcısı), M Ali Eygit (BANKS Genel Mali Sekreteri), Sabri Topçu (TÜMTİS Teşkilat Sekreteri), Aziz Çelik (Kristal-İş Eğt.-Müd.), Ülkü Oğuzer (Otomobil-İş ve Kristal-İş Avukatı), Hacer Tuna (Petrol-İş Avukatı), Ergin Cinmen (Avukat). Gazetemiz baskıya girerken, başvurunun İstanbul Valiliğince reddedildiği açıklandı.

Tertip Komitesi tarafından 14 Nisan tarihinde yapılan ve "1 Mayıs'ı Kutlayacağız" başlığını taşıyan basın açıklamasını aşağıda yayınlıyoruz:

"Sendikalar olarak, işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü" 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlamak üzere yasal girişimde bulduk.

Bilindiği gibi 1 Mayıs tüm dünyada işçi sınıfının bayramıdır.

İşçi sınıfının "8 saatlik işgünü" için verdiği mücadelenin simgesi olan 1 Mayıs farklı sistemlere sahip yüzlerce ülkede sendikaların öncülüğünde kutlanıyor. Çeşitli uluslardan milyonlarca işçi, emekçi 1 Mayıs günü bir araya gelerek ortak demokratik taleplerini dile getiriyorlar. Bu istemler etrefında birleşiyor ve gerçekleşmesi uğrunda mücadeleyi yükseltiyorlar.

1 Mayıs, anlayışları farklı da olsa çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından, hat-

ta hükümetler tarafından sahip çıkılan bir gündür. Ülkemizin de üyesi bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'ne bağlı tüm ülkelerde kutlanmakta. Türk-İş'in de üyesi bulunduğu Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) ile Dünya Sendikalar Federasyonu (WFTU) tarafından 1 Mayıs, işçilerin birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kabul edilmekte ve katılınması için çağrıda bulunmaktadır.

Fransa'dan Panama'ya, F.Almanya'dan Yunanistan'a, Sovyetler Birliği'nden Kongo'ya, İngiltere'den Japonya'ya, Cezayir'den Tunus'a, İtalya'dan Kenya'ya, Macaristan'dan İsveç'e kutlanan 1 Mayıs ülkemizde de kutlanmalıdır.

Ülkemizde 1 Mayıs'ı kutlamanın önünde yasal bir engel yoktur. Ancak 1 Mayıs üzerinde fiili bir "yasak" ve "baskı" vardır. İşte bu girişimimizin amacı 1 Mayıs üzerine konan bu keyfi engelleri kaldırmaktır. Bu keyfi engellerin kaldırılması, temel hak ve özgürlükler için verdiğimiz mücadelede önemli bir basamak olacaktır.

Biz aşağıda adları sıralanan sendikalar; 1 Mayıs'a, 1 Mayıs geleneğine sahip çıkıyor ve 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı Sultanahmet Meydanı'nda bir mitingle kutlamak istiyoruz.

Bu amaçla "1 Mayıs İşçi Bayramı" mitingine izin için Valilik Makamına başvuruyor Türk-İş'lisi, Hak-İş'lisi, bağımsız ile tüm sendikaları, sendikasız işçileri, emekçi halkımızı, demokratik kurum ve kuruluşları, meslek örgütlerini, demokrasiden yana tüm güçleri, 1 Mayıs bayramını kutlama hazırlıklarına katılmaya çağırıyoruz."

Irak Kürdistanı'ndaki katliam lanetlendi

İSVEÇ

Katliamın duyulmasından sonra çok sayıda Kürdistanlı örgüt temsilcileri bir araya gelerek eylem kararı aldılar.

24 Mart günü, 300 civarında kişi topluca İsveç parlamentosuna gitti. İsveç'in bu insanlık dışı katliam karşısında sessiz kalmaması isteminde bulundu. Daha sonra Dışişleri Bakanlığı ziyaret edildi. Dışişleri Bakanı'na vekalet etmekte olan Dış Ticaret Bakanı'na aynı istemler sözlü olarak iletildi. Bakan, konu üzerinde hükümet olarak hassasiyetle duracaklarını ve toplantı halin-

de bulunan İskandinav Ülkeleri Dışişleri Bakanları toplantısına götürüleceklerine dair söz verdi. Ayrıca Kızıllaç ve "Reda Barnen" (Çocukları Koruma) adlı örgütler de ziyaret edildi. Her iki örgüt yaptıkları açıklamada, Kürt halkına yönelik bu katliamdan büyük üzüntü duyduklarını, ellerinden gelen çabayı esirgemeyeceklerini belirttiler.

26 Mart tarihinde ise Stockholm'de 2 binin üzerinde kitlenin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşçüler, Irak Büyükelçiliği önünde katledilenler için saygı duru-

şunda bulunarak, Irak bayrağını ateşe verdiler. Yürüyüş, İsveç'teki parti ve demokratik örgütlerden büyük destek gördü.

HOLLANDA

24 Mart 1988'de, Hollanda'nın Den Haag kentinde 600 dolayında bir kitle, Irak Kürdistanı'ndaki katliamı protesto için bir yürüyüş düzenlediler. Yürüyüşçüler, Hollanda Parlamentosu'na giderek, Hristiyan Demokrat Parti'den iki milletvekili ile görüştüler. Milletvekilleri Van Vlyden ve De Hoop Scheffer, yaptıkları açıklamada katliamı ve kimyasal silah kullanımını kınadılar. Daha sonra Irak büyükelçiliği önünde katledilenler için 5 dakikalık saygı duruşundan bulunuldu, elçiliğe kınama metni verildi. Ayrıca Saddam'ın bir maketi yakıldı.

Yine Hollanda'nın Arnhem kentinde, 26 Mart günü, 200'ün üzerinde bir kitle, Irak'a kimyasal silah yapımı için malzeme veren "Mele-

heimie" firmasının önünde protesto eyleminde bulundular.

İNGİLTERE

22.3.1988 günü, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün Londra binası önünde bir gösteri düzenlendi. BM'den bir kişiyle görüşülerek; BM'nin Irak'a karşı ciddi önlemler almasını, Kürdistan'a acil olarak tıbbi bir ekibin gönderilmesi istendi. Bunu Fransız Havayollarının binasının işgali izledi.

27 Mart günü kutlanan Newroz gecesinden sonra, yüzlerce kişi, ellerinde yakıllı mumlarla ABD Konsoloslukuna 2,5 saat süren bir protesto yürüyüşü düzenlediler. Mumlar sabah 10'a kadar yakıllı tutuldu..

DANİMARKA

Irak Kürdistanı'ndaki katliamın duyulmasından sonra Kürdistanlı örgütler, açıklama yaptılar ve Danimarka parlamentosundaki birçok parti ve milletvekilini ziyaret ederek kendilerine bilgi ve

belgeler verildi. 25 Mart günü ise, Kürt örgütleri Kopenhag'da 400 kişinin katıldığı bir yürüyüş düzenlediler.

FEDERAL ALMANYA

Kürdistan'ın değişik parçalarından 18 Kürt örgütü "Kimyasal Silahlara Karşı Komite" oluşturup, Almanca bir bildiri çıkarttılar. Bildiride F. Alman tekellerinin katliamdaki rolü açıklanırken, komuyu gelişmeler hakkında bilgilendirildi.

Batı Berlin ve F. Almanya'nın Köln, Bonn, Münih, Nürnberg, Hamburg, Bremen gibi birçok kentinde çok sayıda demokratik kuruluşun binaları, gazete idarehaneleri geçici olarak işgal edildi.

9 Nisan tarihinde Bonn'da 2000'i aşkın kişinin katıldığı bir miting düzenlendi. Mitingte, Almanca ve Kürtçe olarak yapılan konuşmalarda, Irak'ın Kürdistan'da gerçekleştirdiği katliam ve bu katliamda kullanılan kimyasal silahların üretiminde yardımcı olan Alman tekelleri protesto edildi. Hükümetten suçluların cezalandırılması talep edildi. Mitinge, birçok parti ve uluslararası kuruluş dayanışma mesajı gönderdi. Yeşiller adına bir konuşma yapıldı.

Komite ayrıca bir mektupla parti, sendika, tanınmış kişi ve kuruluşlara başvurarak, Kürt halkına karşı işlenen bu vahşette karşı duyarlı olmalarını ve yardımda bulunmalarını istendi.

Kürt Halkının Geleneksel Bayramı Newroz Kitlesel Bir Şekilde Kutlandı

Kürt halkının geleneksel bayramı Newroz, Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde coşkulu bir şekilde kutlandı.

Federal Almanya'nın Bremen, Hamburg, Duisburg ve Nürnberg kentleriyle, Batı Berlin'de 13 bin civarında Kürt, Türk, Alman ve diğer uluslardan emekçiler, aydınlar, F. Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu KOMKAR'ın düzenlediği Newrozlara katıldılar. Kitleler, her gecede Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda Evren-Özal rejiminin Kürt ve Türk halklarına uyguladığı baskıyı, terörü, işkenceleri lanetlediler. Faşist rejime olan nefretlerini dile getirdiler.

Gecelerde zengin bir politik ve kültürel program sunuldu. Bu yılki Newrozlara tanınmış iki sanatçı; Sovyetler Birliği'nden Aramé Tigran ile Türkiye'den Rahmi Saltuk konuk olarak katıldılar. Sovyetler Birliği'nden bir sanatçının ilk kez Kürdistanlı göçmen bir örgütün dü-

zenlediği Newroz gecelerine katılması kutlamaları renklendirirken; Evren-Özal rejiminin tüm yasak ve engellemelerine rağmen Rahmi Saltuk'un Türkiye'den Newrozlara katılmak için yurt dışına çıkması da, kutlamalara ayrı bir anlam kazandırdı.

Bu iki sanatçının yanı sıra, ozan Şivan Perwer, Emekçi, Baran, Seydo da Newroz programlarında yer alan sanatçılardı.

Newroz gecelerine başta Alman Komünist Partisi'nden olmak üzere, çeşitli parti ve demokratik örgütlerden temsilciler, ya bizzat katılarak, veya mesaj göndererek Kürt halkıyla, KOMKAR'la dayanışma içinde olduklarını gösterdiler.

Diğer yandan IUS (Uluslararası Öğrenciler Birliği), Newroz'dan dolayı 21 Mart'ı "Kürt Halkı ve Öğrencileriyle Dayanışma Günü" olarak ilan etti ve bunun için bir afiş çıkardı.

